

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Tájékoztató

a gyermekek után járó ellátásokról

2010

Szociális és Munkaügyi Minisztérium
Lakossági Tájékoztatási és Tanácsadási Osztály

Felelős kiadó: dr. Veres Gábor
Szerkesztő: Ruminé Szíjártó Ildikó

A minisztérium postacíme:
1373 Budapest, Postafiók 609.

A minisztérium központi telefonszámai:
472-8000 (V. Alkotmány utca 3.)

Az Ügyfélszolgálati Iroda elérhetőségei:
Címe:
Budapest, V. Hold u. 1.

	Telefon	E-mail
szociális ügyek, családtámogatás, nyugdíj	428-9944	ugyfelszolgalat@szmm.gov.hu
munkajog	428-9941	info@lab.hu

Ügyfélfogadási idő:
hétfőtől-csütörtökig 9-15 óráig
pénteken 9-13 óráig

A minisztérium honlapjának címe:
www.szmm.gov.hu

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	3
GYERMEKEK UTÁN JÁRÓ ELLÁTÁSOK, KEDVEZMÉNYEK	4
I. CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSI FORMÁK	5
CSALÁDI PÓTLÉK	6
MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉK	15
GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK	19
Gyermekgondozási segély (GYES)	19
Gyermeknevelési támogatás (GYET)	27
Anyasági támogatás	31
II. A CSALÁDTÁMOGATÁSI FORMÁK (CSALÁDI PÓTLÉK, GYES, GYET, ANYASÁGI TÁMOGATÁS) KÖZÖS SZABÁLYAI	34
III. A BIZTOSÍTÁSI JOGVISZONYHOZ KÖTÖTT ELLÁTÁSOK	39
Táppénz	40
Gyermekápolási táppénz	43
Terhességi-gyermekágyi segély	44
Gyermekgondozási díj	47
Gyermek után járó pótszabadság	58
Egyéb munkaidő-kedvezmények	58
Családi adókedvezmény	59
IV. A GYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK EGYÉB ELLÁTÁSAI	60
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	60
Pénzbeli támogatás	64
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	64
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	65
Óvodáztatási támogatás	65
Gyermektartásdíj megelőlegezése	67
Étkezési térítési díjkedvezmény	69
Ingyenes tankönyvellátás	71
Családi pótlék természetbeni formában történő biztosítása	72
Gyermekjóléti alapellátások	73

Életkezdési támogatás (Babakötvény) 77

**V. A TARTÓSAN BETEG, ILLETVE SÚLYOSAN FOGYATÉKOS
GYERMEKEK UTÁN MEGÁLLAPÍTHATÓ ELLÁTÁSOK 80**

Ápolási díj 80

Közgyógyellátás 84

Közlekedési támogatás 85

Gépkocsi-szerzési támogatás 85

Parkolási igazolvány 86

Utazási költségtérítés 86

Utazási kedvezmény 87

**A MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉKRA JOGOSÍTÓ BETEGSÉGET
VAGY FOGYATÉKOSSÁGOT MEGÁLLAPÍTÓ
IGAZOLÁS KIADÁSÁRA JOGOSULT SZAKORVOSOK 89**

FELHASZNÁLT JOGANYAG 90

Bevezető

Napi munkánk során gyakran tapasztaljuk, hogy a gyermeket vállaló, nevelő szülők nincsenek tisztában az őket megillető ellátásokkal, az igénylés menetével és az ellátás megállapításának szabályaival.

A könnyebb eligazodás érdekében részletesen bemutatjuk azokat az ellátásokat, kedvezményeket, amelyek megilletik a gyermeket nevelő szülőket. Ismertetjük, hogy milyen feltételek mellett állapítható meg az ellátás, kit illet meg a kedvezmény, miként kell azt igényelni, milyen okmányokat szükséges az igénybejelentőhöz csatolni.

Lakossági Tájékoztatósi és Tanácsadási Osztály

Gyermekek után járó ellátások, kedvezmények

Biztosított szülők ellátásai	Nem biztosított szülők ellátásai
családi pótlék	
gyermekgondozási segély	
gyermeknevelési támogatás	
anyasági támogatás	
táppénz	
gyermekápolási táppénz	
terhességi-gyermekágyi segély	
gyermekgondozási díj	
gyermek után járó pótszabadság	
munkaidő-kedvezmények	
A gyermeket nevelő szülők egyéb ellátásai	
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	
rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	
óvodáztatási támogatás	
gyermektartásdíj megelőlegezése	
étkezési térítési díjkedvezmény	
ingyenes tankönyvellátás	
életkezdési támogatás (BABAKÖTVÉNY)	

I. CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSI FORMÁK

Milyen családtámogatási ellátási formák léteznek?

- a családi pótlék;
- a gyermekgondozási támogatás;
- az anyasági támogatás.

Családi pótlék:

A gyermek nevelési, iskoláztatási költségeihez az állam havi rendszerességgel járó családi pótlékot nyújt.

Gyermekgondozási támogatás:

A gyermeket gondozó szülő ellátása, amelynek két formája van:

- a gyermekgondozási segély;
- a gyermeknevelési támogatás

Anyasági támogatás:

Egyszeri pénzbeli juttatás, a szüléshez kapcsolódó kiadások fedezésére.

Mely szerv állapítja meg és folyósítja a családtámogatási ellátásokat?

- a Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága
- **az alábbi szerveknél működő családtámogatási kifizetőhely:**
  - az Országos Rendőr-főkapitányság,
  - a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok,
  - az ORFK Köztársasági Őrezred,
  - a Nemzeti Nyomozó Iroda,
  - a Készenléti Rendőrség,
  - a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság,
  - a Honvédelmi Minisztérium,
  - az Információs Hivatal,
  - a Nemzetbiztonsági Hivatal,
  - a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat,
  - a Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ,
  - az Országgyűlés Hivatala.

A gyermeknevelési támogatás, és a nagyszülői gyermekgondozási segély megállapítása és folyósítása a Magyar Államkincstár Regionális Igazgatóságának hatáskörébe tartozik.

Melyek a munkaviszonyban álló szülőt megillető főbb ellátások, kedvezmények?

- táppénz
- gyermekápolási táppénz
- terhességi-gyermekágyi segély;
- gyermekgondozási díj
- gyermek után járó szabadság és pótszabadság.
- az apát megillető munkaidő kedvezmény

Melyek a gyermek neveléséhez kapcsolódó egyéb ellátások?

- a személyi jövedelemadó csökkentő kedvezmény; (három vagy több gyermeket nevelő család esetén vehető igénybe)
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, óvodáztatási támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- étkezési térítési díjkedvezmény
- ingyenes tankönyvellátás
- életkezdesi támogatás

CSALÁDI PÓTLÉK

2009. szeptember 1-jétől a családi pótlék a gyermek védelembe vétele esetén részben természetbeni formában is nyújtható.

A családi pótlék természetben történő nyújtásáról a védelembe vételről határozatot hozó gyámhatóság dönt. Természetbeni formában a védelembe vett gyermek után járó családi pótlék összegének legfeljebb 50%-a nyújtható, legfeljebb egyéves - indokolt esetben ismételten elrendelhető - időtartamra.

Ha a gyámhatóság a családi pótlék természetbeni nyújtását rendeli el, a Kincstár a gyámhatóság határozatában foglaltak szerint intézkedik a természetben nyújtott résznek a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára utalásáról.

A családi pótlék meghatározott mértékét az elrendelést, illetve a megszüntetést követő második hónaptól kell természetben biztosítani, illetve pénzbeli formában folyósítani.

Ha a családi pótlék meghatározott részét természetben kell nyújtania, az Igazgatóság a természetben nyújtott összeg családtámogatási folyószámlára történő utalásáról a tárgyhónapot követő hónap harmadik napjáig gondoskodik. Az első, az ellátás természetbeni nyújtása szempontjából figyelembe veendő tárgyhónap a természetbeni nyújtás kezdő időpontját

magában foglaló hónap. Amennyiben a hónap harmadik napja szombat, vasárnap vagy munkaszüneti nap, a határidő az azt követő első munkanapon jár le.

Ki jogosult családi pótlékra?

- a vér szerinti, az örökbe fogadó szülő, a szülővel együtt élő házastárs, az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám, továbbá az a személy, akihez a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték
  - a még nem tanköteles,
  - tankötelezettsége megszűnéséig a tanköteles, az általános iskolai, középiskolai, szakiskolai (közoktatási intézmény) tanulmányokat folytató, 23. életévét meg be nem töltött, saját háztartásában nevelt gyermekekre tekintettel.

Tovább családi pótlékra jogosult:

- a vagyonkezelői joggal felruházott gyám, illetőleg a vagyonkezelő eseti gondnok a gyermekotthonban, a javítóintézetben nevelt vagy a büntetés-végrehajtási intézetben lévő gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, fenti feltételekkel rendelkező gyermeke (személyre) tekintettel,
- a Magyarország területén működő szociális intézmény vezetője az intézményben elhelyezett gyermekekre tekintettel;
- a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy, feltéve, ha utána tizennyolcadik életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak;
- a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, amennyiben még nem tanköteles, vagy tankötelezettsége megszűnéséig a tanköteles, általános iskolai, középiskolai, szakiskolai (közoktatási intézmény) tanulmányokat folytat, s a 23. életévét még nem töltötte be.

Ha a kiskorú szülő gyermekének nincs gyámja, vagy ha a 16. életévét betöltött kiskorú szülő a saját háztartásban nevelt gyermekének gyámjával nem él egy háztartásban, a családi pótlékot a kiskorú szülőnek állapítják meg.

Melyik szülő igényelheti a családi pótlékot?

Ugyanazon gyermek után járó családi pótlékot csak az egyik szülő igényelheti. Ha a gyermek együtt élő szülők háztartásában él, az ellátást együttes nyilatkozatuk alapján bármelyik szülő igényelheti, több gyermek esetén akár gyermekenként külön-külön is. Megállapodás hiányában az ellátást igénylő szülő személyéről – kérelemre – a gyámhatóság dönt.

Ki a nevelőszülő?

Aki saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket és az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki a hivatásos nevelőszülő?

Aki speciális foglalkoztatási jogviszonya keretében saját háztartásában gondozza a gyámhivatal jogerős határozatával nála elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket, illetve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

Ki után folyósítható családi pótlék?

- a még nem tanköteles,
- tankötelezettsége megszűnéséig tanköteles gyermek után,
- az általános iskolai, középiskolai, szakiskolai (együtt: közoktatási intézmény) tanulmányokat folytató gyermek után annak a tanévnek a végéig (június 30.), amelynek időtartama alatt betölti a 23. életévét.

2010. augusztus 31-én lépő rendelkezés szerint a már nem tanköteles, középiskolában tanulmányokat folytató tanuló után a családi pótlék annak a tanévnek az utolsó napjáig jár, amely évben a huszadik életévét betölti. Ez alól kivételt képez az a sajátos nevelési igényű tanuló, aki az 1998. évi XXVI. törvény alapján fogyatékosági támogatásra nem jogosult. Ebben az esetben a családi pótlék annak a tanévnek az utolsó napjáig jár, amelyben a tanuló a huszonharmadik életévét betölti.

2010. augusztus 31-én megszűnik a családi pótlékre való jogosultsága annak a 20. életévét 2010. szeptember 1-jét megelőzően betöltött személynek, aki után vagy aki részére a családi pótlék a közoktatási intézményben folytatott tanulmányaira tekintettel került folyósításra.

Ki a tanköteles gyermek?

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésőbb amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a hatodik életévét május 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A szülő kérelmére a gyermek megkezdheti a tankötelezettség teljesítését akkor is, ha a hatodik életévét december 31. napjáig tölti be. A tankötelezettség kezdete annál a gyermeknél eshet a nyolcadik életévre, aki augusztus 31. utáni

időpontban született. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló tizennyolcadik életévét betölti.

A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben a huszadik életévét betölti.

Tankötelesnek minősül az a gyermek is, aki tankötelezettségét sajátos nevelési igénye miatt nem tudja teljesíteni, ezért képzési kötelezettség alá esik.

A nem tanköteles, de közoktatási intézményben tanuló gyermek esetén mikor, s hogyan kell igazolni a tanulói jogviszony fennállását?

Ha a családi pótlékot a családtámogatási kifizetőhely folyósítja:

A **családtámogatási kifizetőhely** (pl. az Országgyűlés Hivatalánál működő kifizetőhely) a tanulói jogviszony fennállásának igazolására szolgáló formanyomtatványt augusztus 31-éig küldi meg a jogosultnak. Az igazolást szeptember 30-áig kell benyújtani a családtámogatási kifizetőhelyhez.

Ha a családi pótlékot a Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága folyósítja:

Amennyiben a gyermek, aki után vagy részére augusztus 31-éig családi pótlékot folyósítottak, a tanulmányokat folytatók Oktatási Hivatal által közölt **állományában nem szerepel**, a Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága a formanyomtatványnak a jogosult részére történő megküldésével hiánypótlási felhívást bocsát ki a tanulmányok folytatásának igazolására.

Ha a családi pótlékot a Magyar államkincstár Regionális Igazgatósága folyósítja, csak abban az esetben kell a tanulói jogviszonyt igazolni, ha az Igazgatóság a nyomtatvány megküldésével arra a jogosultat felszólítja. Amennyiben nem érkezik felhívás, ez azt jelenti, hogy az Oktatási Hivatal által közölt állományban a gyermek tanulói jogviszonya szerepel, ezért nem szükséges azt külön igazolni.

Ha a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonya az első vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik, de az új tanítási évre tanulói jogviszonyt létesít, akkor utána arra az időre, amely alatt nem állt tanulói jogviszonyban, legfeljebb azonban két hónap időtartamra utólag családi pótlékot kell megállapítani.

Ki tekinthető saját háztartásban nevelt gyermeknek?

Aki életvitelszerűen a szülő(k) háztartásában él, és akire tekintettel a szülő családi pótlékra jogosult és annak gondozásából rendszeres jelleggel csak napközbeni időszakokra kerül ki. Saját háztartásban nevelt gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket is,

- aki átmeneti jelleggel tartózkodik a háztartáson kívül kül- és belföldi tanulmányok miatt, vagy gyógykezelés alatt áll;
- akit 30 napot meg nem haladó időtartamra szociális intézményben helyeztek el;
- aki a szülő kérelmére átmeneti gondozásban részesül, vagy szülőjével együtt családok átmeneti otthonában tartózkodik.

Ki jogosult saját jogán családi pótlékra?

- a 18. életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy, feltéve, ha utána 18. életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.
- a közoktatási intézményben tanulmányokat folytató, nagykorú személy
  - akinek mindkét szülője elhunyt,
  - akinek a vele egy háztartásban élő hajadon, nőtlen, elvált vagy házastársától különélő szülője elhunyt,
  - aki kikerült az átmeneti vagy tartós nevelésből,
  - akinek a gyámsága nagykorúvá válása miatt szűnt meg,
  - a gyámhivatal által a szülői ház elhagyását engedélyező határozatban megjelölt személy, feltéve, hogy a családi pótlék nagykorúságát megelőzően is részére került folyósításra,
  - aki a szülővel nem él egy háztartásban.

Ha a középiskolai tanulmányait folytató, 23. életévét még be nem töltött nagykorú személy nem él egy háztartásban a családi pótlék igénylésére egyébként jogosult személlyel, saját jogán megkaphatja az ellátást.

Ebben az esetben a családi pótlék iránti igényéhez csatolnia kell a szülője

- lakcímgazolványának másolatát,
- arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a kérelmező életvitelszerűen nem él a háztartásában.

Az igénylő a szülővel akkor nem él egy háztartásban, ha a lakcímük különböző. Lakcím az a bejelentett lakóhely vagy tartózkodási hely, ahol a személy életvitelszerűen él.

A szülő nyilatkozata hiányában a kérelmező a szülő lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjétől hatósági bizonyítvány kiállítását kérheti arra vonatkozóan, hogy életvitelszerűen nem a szülő háztartásában él.

Milyen összegű a családi pótlék 2010-ben?

A családi pótlékot - függetlenül az igénylés és megszüntetés időpontjától - teljes hónapra kell megállapítani és folyósítani.

Az ellátás havi összege:

egy gyermekes család esetén	12.200 Ft
egy gyermeket nevelő egyedülálló esetén	13.700 Ft
két gyermekes család esetén (gyermekenként)	13.300 Ft
két gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként)	14.800 Ft
három vagy többgyermekes család esetén (gyermekenként)	16.000 Ft
három vagy több gyermeket nevelő egyedülálló esetén (gyermekenként)	17.000 Ft
tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos kiskorú gyermek esetén	23.300 Ft
tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket egyedül nevelő esetén	25.900 Ft
tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos nagykorú személy esetén	20.300Ft
a gyermekotthonban, a javítóintézetben vagy büntetés-végrehajtási intézetben lévő gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló, valamint szociális intézményben élő, nevelőszülőnél, hivatásos nevelő-szülőnél elhelyezett gyermek esetén, valamint a saját jogon ellátásban részesülő személy esetén	14.800 Ft.

Kik a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető gyermekek?

A családi pótlék összegének megállapítása szempontjából azt a vér szerinti, örökbe fogadott vagy nevelt gyermeket kell figyelembe venni,

- aki az igénylő háztartásában él, és
- akire tekintettel a szülő, a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő, a gyám családi pótlékra jogosult,
- aki közoktatási intézmény tanulója vagy felsőfokú oktatási intézmény első akkreditált felsőfokú iskolai rendszerű szakképzésben, első egyetemi vagy főiskolai szintű alapképzésben részt vevő hallgató és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik,
- aki saját jogán jogosult az ellátásra,

- aki fogyatékos és szociális intézményi ellátásban részesül, feltéve, hogy őt a gyámhivatal nem vette átmeneti vagy tartós nevelésbe és a családi pótlékot igénylő vele kapcsolatot tart fenn. Kapcsolattartásnak a rendszeres találkozás minősül. Nem tekinthető rendszeres kapcsolattartásnak az évenkénti egy-egy látogatás, levélírás, illetve telefonhívás.

Hogyan történik a kapcsolattartás igazolása?

A kapcsolattartás teljesítését - a családi pótlékot kérelmező kérésére - a szociális intézmény vezetője a kérelem benyújtásakor, a továbbiakban évente egy alkalommal írásban igazolja.

A kapcsolattartás igazolására a felhívást

- az Igazgatóság szeptember 15-éig,
- a családtámogatási kifizetőhely augusztus 31-éig, küldi meg a jogosultnak.

A családi pótlék összegének megállapításakor figyelembe vehető gyermekek esetén mikor kell igazolni a tanulói, vagy hallgatói jogviszony fennállását?

A családi pótlékra nem jogosító, de a gyermekszámba beszámító - gyermek esetében

- a kérelem benyújtásakor, továbbá
- az ellátás folyósításának időtartama alatt - az igényelbíráló szerv felhívására -
  - tanulói jogviszony esetén minden év szeptember 30-áig,
  - hallgatói jogviszony esetén minden év október 15-éigkell igazolni a tanulói, hallgatói jogviszony fennállását.

Amennyiben a jogosult nyilatkozata szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető gyermek tanulói, illetve hallgatói jogviszonya fennáll, de az igazolást nem csatolja, a hatóság adatszolgáltatási kérelemmel fordul az Oktatási Hivatalhoz. A beszámított gyermekek után járó családi pótlék-különbözetet a hatóság az október hónapra járó családi pótlékkal egyidejűleg folyósítja.

Ha a nem tanköteles gyermek tanulói jogviszonya az első vizsgaidőszak utolsó napján megszűnik, de az új képzési időszakra hallgatói jogviszonyt létesít, akkor a tanulói jogviszony megszűnése és a hallgatói jogviszony keletkezése közötti időre, legfeljebb azonban két hónap időtartamra utólag a családi pótlék összegének számítása szempontjából figyelembe kell venni.

Ki minősül egyedülállónak az ellátás összegének megállapításánál?

Egyedülálló az a szülő, aki elvált, nőtlen, hajadon és nincs élettársa.

Egyedülálló az a szülő, gyám is, ha saját maga vagy házastársa, élettársa

- közoktatási intézmény tanulója, felsőoktatási intézmény első oklevelet szerző hallgatója és jövedelme nincs;
- vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesül;
- rokkantsági nyugdíjas, baleseti rokkantsági nyugdíjas, illetve rehabilitációs járadékban részesül és nyugdíjának, járadékának összege nem haladja meg a rokkantsági csoportonként megállapított legkisebb rokkantsági nyugdíj, illetve a legkisebb rehabilitációs járadék összegét, és egyéb jövedelme nincs;
- nyugellátásban, átmeneti járadékban részesül és nyugdíjának, járadékának összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj, mindenkori legkisebb összegét és egyéb jövedelemmel nem rendelkezik;
- időskorúak járadékában, rendszeres szociális segélyben, rendszeres szociális járadékban, rokkantsági járadékban, hadigondozási járadékban részesül és egyéb jövedelme nincs;
- a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és jövedelme nincs.

Milyen iratokat kell bemutatni az egyedülállóság igazolására?

A kérelemhez csatolni kell,

- a tanulói, hallgatói jogviszony fennállása esetén a közoktatási, felsőoktatási intézmény erről szóló igazolását; (az igazolást tanulói jogviszony esetén minden év szeptember 30-áig, hallgatói jogviszony esetén minden év október 31-éig kell benyújtani.
- a nyugellátás, rehabilitációs járadék, átmeneti járadék esetén a nyugdíjfolyósító szerv igazolását a nyugellátás formájáról és havi összegéről. Az igazolást minden év február 28-áig kell benyújtani;
- szociális és egyéb ellátás esetén az ellátás megállapításáról szóló határozat másolatát vagy a folyósító szerv igazolását.

A fenti két esetben a családi pótlék iránti kérelemhez mellékelni kell a jövedelemnyilatkozatot is.

Mi történik akkor, ha a gyermek után más személy válik jogosulttá az ellátásra?

Ha ugyanabban a hónapban más személy válik jogosulttá a családi pótlékra, az új jogosultnak a következő hónaptól jár az ellátás.

Mi történik abban az esetben, ha a családi pótlék folyósítására, pl. költözés miatt más igényelbíráló szerv válik illetékesé?

Ha az Igazgatóság által folyósított családi pótlék folyósítására más szerv válik illetékesé, az ellátást korábban folyósító Igazgatóság az ügyben keletkezett iratokat haladéktalanul, de legkésőbb az áttételre irányuló kérelem beérkezésétől, illetve az illetékeség hiányának megállapításától számított öt munkanapon belül átteszi az illetékesé vált szervhez.

Ha az Igazgatóságnál benyújtott kérelem olyan gyermekre tekintettel kerül benyújtásra, aki után más személynek más Igazgatóság folyósított családi pótlékot, a kérelem alapján eljáró Igazgatóság az ellátást korábban folyósító hatóság megkeresésével beszerzi a kérelmező jogosultságát megalapozó iratokat, valamint az ellátásra való jogosultságot megszüntető határozatot. A megkeresett Igazgatóság az ellátás megszüntetéséről hozott határozat jogerőre emelkedésének tényéről és időpontjáról, illetve az ellátás megszüntetéséről hozott határozattal szembeni jogorvoslati eljárásról haladéktalanul értesíti a kérelem alapján eljáró Igazgatóságot.

A fenti eljárásban a kérelmező családi pótlékra való jogosultsága csak a megkeresett Igazgatóság ellátás megszüntetéséről hozott határozatának jogerőre emelkedését követően állapítható meg.

Milyen tényt vagy adatot kell bejelenteni a családi pótlékban részesülőnek?

a családi pótlék folyósításának, szüneteltetésének időtartama alatt

- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését,
- a gyermek, személy tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékoságára okot adó körülmény megszűnését,
- a gyermek tanulói, hallgatói jogviszonyának megszűnését, szüneteltetését,
- a 18 éven felüli gyermek, személy rendszeres jövedelmét,
- az ellátásra jogosult 3 hónapot meghaladó külföldi tartózkodásának tényét,
- az ellátásra jogosult egyedülállóságának megszűnését,
- az egyedülállóságot meghatározó körülmény megszűnését,
- az ellátásra jogosult nevének, fizetési számlaszámának vagy lakcímének megváltozását,
- az Európai Unió tagállamában vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, illetve abban az államban, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján a szabad mozgás és tartózkodás joga tekintetében az Európai Gazdasági Térségről szóló

megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez (EGT-állam) történő munkavállalás vagy önálló vállalkozói tevékenység folytatásának tényét,

- az ellátásra jogosult személyazonosító adatában bekövetkezett változást, továbbá - ha az adatváltozás házasságkötésre, új élettársi (bejegyzett élettársi) kapcsolat létesítésére tekintettel következett be - a házastárs, bejegyzett élettárs vagy élettárs személyazonosító adatát, valamint lakó vagy tartózkodási helyét, adóazonosító jelét.

A családi pótlékra való jogosultság megszűnése (pl. befejezte a nem tanköteles gyermek a középiskolai tanulmányait) esetén meddig folyósítható a családi pótlék?

Arra a hónapra, amelyben a családi pótlékra való jogosultság megszűnik, még az ellátást folyósítani kell, ezért ha pl. a gyermek júniusban érettségizik, június hónapra még jár utána az ellátás.

MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉK

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek (személy) után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak a betegség fennállásig, illetőleg a gyermek 18. életévének betöltéséig. A 18 évesnél idősebb személy abban az esetben jogosult a magasabb összegű családi pótlékra, ha 18 éves koráig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak utána, s munkaképesség-csökkenésének mértéke eléri a 67%-ot, vagy egészségkárosodásának mértéke eléri az 50%-ot.

Magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak 1500 gramm születési súly alatt született gyermekek után 3 éves korig, abban az esetben is, ha nincs tartós betegsége.

Ki a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy?

- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos az a 18 évesnél fiatalabb gyermek, aki az 5/2003. (II.19.) ESZCSM rendeletben meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul
- az a tizennyolc évesnél idősebb személy, aki tizennyolcadik életévének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, és ez az állapot egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Milyen igazolást kell benyújtani a magasabb összegű családi pótlék megállapítása iránti kérelemhez?

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek (személy) esetében a magasabb összegű családi pótlék iránti kérelemhez csatolni kell a magasabb összegű családi pótlékre jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló igazolást.

Ha a gyermek (személy) a nem magasabb összegű családi pótlék folyósításának ideje alatt válik tartósan beteggé, illetve súlyosan fogyatékosá és ennek tényét az igazolás benyújtásával a családi pótléket folyósító hatóságnak bejelentik, a családi pótlék magasabb összegben történő megállapítására új kérelmet nem kell benyújtani.

Ki állítja ki az igazolást a tartós betegség, illetve a súlyos fogyatékoság fennállásáról?

A tartós betegség vagy fogyatékoság fennállásáról, illetve annak hiányáról szóló igazolást a gyermekklinika, gyermek-szakkórház, kórházi gyermekosztály, szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosa adja ki.

A gyermek kezelése során az alapellátás illetékes orvosa (házi gyermekorvos) illetve a gyermeket ellátó szakorvos hívja fel a szülő figyelmét a magasabb összegű családi pótlék igénylésének lehetőségére.

Mit tartalmaz a szakorvosi igazolás?

- első vizsgálat esetén annak megállapítását, hogy a gyermek a magasabb összegű családi pótlékre jogosító betegségben szenved-e
- a felülvizsgálat esetén, hogy a továbbiakban is jogosult-e, vagy nem tarthat igényt a magasabb mértékű ellátásra
- a legközelebbi felülvizsgálat időpontját (legkésőbbi időpont 5 év) illetőleg az állapot véglegességének tényét

Mi a teendője a szülőnek, ha a szakorvos igazolásával nem ért egyet?

Az igazolás kiállítását követő 15 napon belül kérheti a szakvélemény felülvizsgálatát a gyermek állandó lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes megyei gyermekgyógyász szakfőorvostól.

A 18. életévét betöltött személy hol igényelheti a magasabb összegű családi pótlék megállapítását?

A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek nagykorúvá válásáig a szülő részére folyósítják az ellátást. Ezt követően a nagykorú gyermek saját

jogon igényelheti a családi pótlékot a lakóhelye, tartózkodási helye szerint illetékes Kincstárnál.

Nagykorú személynek orvosi igazolást kell-e benyújtani az igénybejelentéskor?

A tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos személy akkor jogosult a magasabb összegű családi pótlékra, ha az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet elsőfokú szakértői bizottságának szakhatósági állásfoglalása vagy 2009. október 1-jét megelőzően kiadott - külön jogszabályban foglaltak szerint szakhatósági állásfoglalásnak minősülő - szakvéleménye szerint 18. életévének betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett.

Meddig folyósítható a magasabb összegű családi pótlék?

Az igénybejelentéstől a családi pótlékot annak a hónapnak a végéig folyósítják, ameddig a betegség, súlyos fogyatékoság fennállását igazolták.

Mi történik akkor, ha a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek állapota javul?

Ha a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek után – állapotának javulása miatt – a magasabb összegű családi pótlék már nem jár, a jogosultság megszűnését követő hónaptól családi pótlékot új összeggel fogják folyósítani, feltéve, hogy egyébként az ellátásra való jogosultság fennáll.

Az után a gyermek után, akire tekintettel 18. életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, s közoktatási intézmény tanulója, az ezt követően utána vagy részére folyósított ellátás havi összege meg kell, hogy egyezzen a korábban folyósított magasabb összegű családi pótlék mértékével. Ebben az esetben a családi pótlék más jogszabály alkalmazásában magasabb összegű családi pótléknak minősül, ezért a gyermek alanyi jogon jogosult pl. a közgyógyellátásra, utazási kedvezményre.

A 18. életévét betöltött nagykorú gyermek egyidejűleg részesülhet-e magasabb összegű családi pótlékban és fogyatékosági támogatásban is?

Ha a nagykorú gyermek egészségi állapota miatt mindkét ellátásra jogosult, választania kell, hogy melyik ellátás folyósítás kéri, mivel a két ellátást nem lehet egyidejűleg folyósítani.

Ha a nagykorú gyermek fogyatékosági támogatásban részesül, de közoktatási intézményben folytat tanulmányokat, utána szülője kérheti a családi pótlék folyósítását.

Folyósítható-e a magasabb összegű családi pótlék, ha a nagykorú személy rendszeres jövedelemmel rendelkezik?

Amennyiben a tizennyolcadik életévét betöltött személynek rendszeres jövedelme van, úgy a reá tekintettel, illetve a részére megállapított családi pótlék folyósítását a negyedik hónaptól mindaddig szüneteltetni kell, amíg rendszeres jövedelemmel rendelkezik, azaz, ha jövedelme három egymást követő hónapban meghaladja a minimálbér (2010-ben 73.500 Ft) összegét. (jövedelem: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott - belföldről vagy külföldről származó - vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkori legkisebb munkabér összegét; rendszeres jövedelem: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem)

Jogosult-e a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek (személy) utazási kedvezményre?

A Kincstár a magasabb összegű családi pótlékra való jogosultságot megállapító határozattal egyidejűleg a magasabb összegű családi pótlékban részesülőnek illetve annak, aki után magasabb összegű családi pótlék megállapításra került, a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabály szerinti utazási kedvezményre való jogosultságot igazoló hatósági igazolványt is ki kell állítani.

A hatósági igazolványnak tartalmaznia kell a magasabb összegű családi pótlékban részesülő személynek -, illetve annak, aki után magasabb összegű családi pótlék került megállapításra - a nevét, a lakcímét, a magasabb összegű családi pótlék megállapításának tényét, a jogosultság fennállásának tényét, továbbá a hatósági igazolvány hatályosságának időtartamát. A hatósági igazolvány a külön jogszabály szerinti igazolásban, szakvéleményben, illetve szakhatósági állásfoglalásban meghatározott felülvizsgálat időpontjáig, de legfeljebb 5 évig hatályos.

GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSOK

A GYERMEKGONDOZÁSI SEGÉLY (GYES)

Ki jogosult gyermekgondozási segélyre?

- A szülő, a nevelőszülő, a gyám, a 16. életévét betöltött kiskorúszülő (ha a saját háztartásban nevelt gyermekének gyámjával nem él egy háztartásban, feltéve, hogy a gyámhivatal a kiskorú részére engedélyezte a szülői ház elhagyását)
- a gyermek 3. életvének betöltéséig.
- ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig. (A gyermek tankötelessé válásának időpontjaként legfeljebb a gyermek 10. életéve betöltésének napját kell érteni. Amennyiben ikergyermek esetén a tankötelessé válás éve nem egyezik meg, úgy az ellátást a legkésőbb tankötelessé váló gyermek tankötelessé válása évének végéig folyósítják, legfeljebb a gyermekek tizedik életvének betöltéséig, változatlan összegben. Ebben az esetben a jogosult köteles benyújtani a hatósághoz az iskola igazgatója azon döntésének másolatát, amelyben a jogosult gyermeke tankötelezettségének kezdetét a közoktatásról szóló törvényben foglaltaktól eltérően határozza meg.)
- a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek tizedik életvének betöltéséig
- a gyermek szülőjének vér szerinti, örökbefogadó szülője, továbbá annak együtt élő házastársa (nagyszülő)

A 2010. április 30-át követően született gyermekek esetén a gyermekgondozási segélyt a gyermek második életvének betöltéséig lehet megállapítani. (A gyermekgondozási segély folyósítási idejének csökkentése az iker gyermekeket, valamint a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő szülőket nem érinti.)

A gyermekgondozási segély időtartamának megállapításakor:

- a 2010. május 1-jén folyamatban levő ügyekben a 2010. április 30-án hatályos szabályokat kell alkalmazni, azaz a gyermekgondozási segélyt a gyermek harmadik életvének betöltéséig kell megállapítani
- a 2010. május 1-jét megelőzően megállapított ellátás esetén a gyermekgondozási segélyt a gyermek harmadik életvének betöltéséig folyósítják, a már megállapított ellátás folyósításának időtartamát a törvény módosítása nem érinti

- a 2010. május 1-je előtt született gyermekekre tekintettel a gyermekgondozási segélyt abban az esetben is a gyermek harmadik életévének betöltéséig állapítják meg, ha az ellátás megállapítása iránti kérelmet 2010. május 1-jét követően nyújtják be.

A tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermeket nevelő részére meddig állapítják meg a gyermekgondozási segélyt?

Ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, 10. életévének betöltéséig állapítják meg a gyermekgondozási segélyt.

Amennyiben a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel családi pótlék iránti kérelmet még nem nyújtottak be, a tartós betegség, illetve súlyos fogyatékoság tényéről szóló, a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló jogszabály szerinti igazolást a gyermekgondozási segély iránti kérelemhez csatolni kell. Ha a gyermek a gyermekgondozási segély folyósításának ideje alatt válik tartósan beteggé, illetve súlyosan fogyatékosná és ennek tényét az igazolás benyújtásával az ellátást folyósító hatóságnál bejelentik, a családi pótlék magasabb összegben történő megállapítása, illetve a gyermekgondozási segélyre való jogosultság időtartamának megváltoztatása iránt új kérelmet nem kell benyújtani.

Milyen feltételek mellett jogosult a nagyszülő GYES-re?

Akkor, ha a gyermek

- első életévét betöltötte, továbbá
- gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik, valamint
- a szülők a GYES-ről lemondanak, és egyetértenek abban, hogy az ellátást a nagyszülő vegye igénybe

feltéve, hogy mind ő maga, mind a szülő megfelel a jogosultsági feltételeknek.

Érinti-e a nagyszülő GYES-re való jogosultságát az, ha a szülő a gyermek után gyermekápolási táppénzt vesz igénybe?

Nem, a nagyszülő a gyermekgondozási segélyre ez esetben is jogosult.

Érinti-e a szülő, illetve a nagyszülő GYES-re való jogosultságát, ha rokkantsági nyugdíjban, vagy öregségi nyugdíjban, rokkantsági járadékban, vagy átmeneti járadékban, vagy rendszeres szociális járadékban, vagy a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékában részesül?

Nem, ha a gyermekgondozási segélyre jogosult a fenti ellátások valamelyikében részesül, a gyermekgondozási segély ebben az esetben is megállapítható, illetve tovább folyósítható.

Van-e lehetőség a gyermekgondozási segély méltányossági alapon történő engedélyezésére?

Igen, a Kincstár vezetője – méltányossági jogkörben eljárva – gyermekgondozási segélyre való jogosultságot állapíthat meg a gyermeket nevelő személynek:

- ha a gyermek szülei a gyermek nevelésében három hónapot meghaladóan akadályoztatva vannak;

megállapíthatja, illetőleg meghosszabbíthatja a jogosultságot:

- a gyermek általános iskolai tanulmányainak megkezdéséig, legfeljebb azonban a gyermek 8. életévének betöltéséig, ha a gyermek betegsége miatt a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható.

Milyen igazolást kell csatolni a méltányossági kérelemhez?

A kérelemhez csatolni kell az igényben megjelölt októl függően:

- a szülők nyilatkozatát a gyermeknevelésben való akadályoztatásukról;
- a fekvőbeteg-gyógyintézet gyermekgyógyász, vagy gyermekpszichiáter szakorvosának igazolását arról, hogy a gyermek a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben nem gondozható, nevelhető;

Hol kell benyújtani a méltányossági kérelmet?

A kérelmet formanyomtatványon az igénylő lakóhelye, tartózkodási helye szerinti Kincstárhoz kell benyújtani.

Lehet-e a gyermekgondozási segély mellett munkát végezni?

A gyermekgondozási segélyben részesülő szülő keresőtevékenységet a gyermek egyéves koráig nem folytathat. A kiskorú szülő gyermekének gyámja azonban a gyermek egyéves kora előtt is dolgozhat.

A gyermek egyéves kora után a gyermekgondozási segélyben részesülő szülő időbeli korlátozás nélkül folytathat keresőtevékenységet.

A törvény lehetővé teszi a fizetés nélküli szabadságban részesülő szülő részére, hogy a munkáltatójával történt előzetes megbeszélés értelmében teljes munkaidőben, eredeti munkahelyén helyezkedjen el:

- a fizetés nélküli szabadságot megszakítva eredeti munkakörében, vagy
- a fizetés nélküli szabadságot nem megszakítva (akár más munkáltatónál) határozott idejű munkaszerződéssel, teljes, vagy részmunkaidőben helyezkedjen el úgy, hogy mellette a GYES-t is folyósítják.

A Munka Törvénykönyvében szabályozottak szerint, ha a munkavállaló a gyermek három éves kora előtt teljes munkaidőben visszamegy dolgozni, és részére a GYES-t folyósítják, a gyermek három éves koráig felmondási tilalom alatt áll.

A Munka Törvénykönyve kimondja, hogy a munkavállaló rendes felmondással nem szüntetheti meg a jogviszonyt a gyermek ápolása, illetve gondozása céljára kapott fizetés nélküli szabadságnak, illetve a gyermek hároméves koráig - fizetés nélküli szabadság igénybevétele nélkül is - a gyermekgondozási segély folyósításának időtartama alatt.

2010. május 1-től a Munka Törvénykönyve az alábbiak szerint módosul:

A munkáltató nem szüntetheti meg rendes felmondással a munkaviszonyt az alábbiakban meghatározott időtartam alatt:

- a gyermek ápolása, illetve gondozása céljára kapott fizetés nélküli szabadságnak illetve - a fizetés nélküli szabadság igénybevétele nélkül is - a gyermek hároméves koráig terjedő,
- a külön törvény szerinti, örökbefogadás előtti kötelező gondozásba helyezés esetén az örökbe fogadni szándékozó munkavállalót - közösen örökbe fogadni szándékozó házastársak döntése alapján a gyermek nevelésében nagyobb szerepet vállaló házastársat - érintően a kötelező gondozásba helyezéstől számított hat hónap, illetve, ha a gyermek a hat hónap letelte előtt kikerül a gondozásból, a kötelező gondozás

időtartama alatt.

A 2010. május 1-jén életbe lépő rendelkezések szerint a gyermek két éves koráig lehet gyermekgondozási díjat, vagy gyermekgondozási segélyt folyósítani. A Munka Törvénykönyve szerint azonban a fizetés nélküli szabadság a munkavállalót a gyermek harmadik életévének betöltéséig illeti meg. Ha a munkavállaló úgy dönt, hogy a gyermek két éves kora után még nem tér vissza dolgozni, a gyermek harmadik életévének betöltéséig fizetés nélküli szabadságon maradhat, (ellátást azonban már nem folyósítanak a részére) s ebben az esetben munkáltatója rendes felmondással nem szüntetheti meg a munkaviszonyát.

A GYES melletti munkavégzés esetei:

- eredeti munkakörében (fizetés nélküli szabadság megszüntetésével)
- eredeti munkahelyén határozott idejű munkaszerződéssel rész munkaidőben (a fizetés nélküli szabadság fenntartásával)
- más munkáltatónál rész vagy teljes munkaidőben úgy, hogy az eredeti munkáltatónál a fizetés nélküli szabadságot fenntartja).

Ha a GYES-ben részesülő szülő meg kívánja szakítani a fizetés nélküli szabadságot, és vissza kíván térni eredeti munkahelyére a munkáltató köteles-e őt foglalkoztatni?

A munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Munka Törvénykönyve) rendelkezése értelmében a gyermekgondozási segélyben részesülő édesanya munkáltatója jogszerűen nem teheti meg azt, hogy ne vegye őt vissza korábbi munkahelyére, ha az édesanya meg kívánja szakítani a fizetés nélküli szabadságát, és vissza kíván menni dolgozni. Ha a kismama lemond a fizetés nélküli szabadságról (s ezt bármikor megteheti, hiszen a fizetés nélküli szabadság igénybevétele csupán egy lehetőség a dolgozó számára, mellyel nem köteles élni) az effektív munkavégzés kedvéért, az addig szünetelő munkaviszonya mintegy „feléled”, s ugyanazok a jogok és kötelezettségek terheli mind a két felet, mint a gyermek születése előtt. Azaz a munkáltató köteles foglalkoztatni a munkavállalót, a munkavállaló pedig köteles eleget tenni munkavégzési kötelezettségének.

Ha a GYES-ben részesülő kismama jelzi munkáltatója számára, hogy vissza akar menni dolgozni, akkor a munkáltatónak kötelessége, hogy mielőbb megteremtse azokat a körülményeket, hogy a kismama ténylegesen dolgozni tudjon. A Munka Törvénykönyve kimondja, hogy a munkavállalót, ha a munkáltató működési körében felmerült okból nem tud munkát végezni, az emiatt kieső munkaidőre személyi alapbér (állásidő) illeti meg.

Amennyiben a szülő megszakítja a fizetés nélküli szabadságát, a munkáltatónak az addig ki nem vett szabadságot haladéktalanul ki kell adni.

Hány nap szabadság illeti meg a munkába való visszatérésekor azt a szülőt, aki gyermeke gondozása céljából fizetés nélküli szabadságot vett igénybe?

A szabadság megállapítására a Munka törvénykönyve az irányadó, mely kimondja:

A munkavállalót minden munkaviszonyban töltött naptári évben rendes szabadság illeti meg, amely alap- és pótszabadságból áll.

A munkaviszony szünetelésének időtartamára a következő esetekben jár szabadság:

- a keresőképtelenséget okozó betegség tartamára;
- a szülési szabadság tartamára;
- a tizennégy éven aluli gyermek gondozása vagy ápolása miatt kapott fizetés nélküli szabadság első évére;
- a harminc napot meg nem haladó fizetés nélküli szabadság tartamára;
- a tartalékos katonai szolgálat idejére, és
- minden olyan munkában nem töltött időre, amelyre a munkavállaló távolléti díj-, illetve átlagkereset-fizetésben részesül.

Az alapszabadság mértéke húsz munkanap.

A szabadság a munkavállaló

- huszonötödik életévétől huszonegy;
- huszonnyolcadik életévétől huszonkettő;
- harmincegyedik életévétől huszonhárom;
- harmincharmadik életévétől huszonnégy;
- harmincötödik életévétől huszonöt;
- harminchetedik életévétől huszonhat;
- harminckilencedik életévétől huszonhét;
- negyvenegyedik életévétől huszonnyolc;
- negyvenharmadik életévétől huszonkilenc;
- negyvenötödik életévétől harminc

munkanapra emelkedik.

A törvény értelmében időarányosan jár szabadság a szülési szabadság időtartamára (168 nap) és jár rendes szabadság a fizetés nélküli szabadság első évére, plusz a gyermek után járó pótszabadság, melyet nem lehet arányosítani.

Mi a teendő abban az esetben, ha az anya egy évesnél idősebb gyermekével GYED-en van, és vissza szeretne munkáltatójához az eredeti munkakörébe menni?

Az anyának a fizetés nélküli szabadság megszüntetésének időpontját munkáltatójával egyeztetnie kell. Itt a kölcsönös együttműködés szabályai az irányadók, azaz mindkettőjük jogos érdekére tekintettel kell a munkába állás pontos napját meghatározni.

Ezt követően kérni kell a gyermekgondozási díj folyósításának megszüntetését, és a következő naptól a gyermekgondozási segély folyósításának megállapítását a Kincstárnál.

A továbbiakban a már aktívan munkában álló szülő a GYES-t is megkapja. Függetlenül attól, hogy az anya a fizetés nélküli szabadságot nem veszi igénybe, munkáltatja a munkaviszonyát rendes felmondással a gyermek három éves koráig nem szüntetheti meg.

A tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő szülő a Gyes folyósítása alatt vállalhat munkát?

Igen, lehetősége, lehetősége van a gyermekgondozási segély folyósítása alatt akár napi 8 órás munkaviszonyt is létesíteni.

A gyermekgondozási segély folyósítása alatt a gyermeket el lehet-e helyezni a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézménybe?

A gyermekgondozási segélyre való jogosultságot nem érinti, ha a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezik el, feltéve, hogy a gyermekgondozási segélyre jogosult közoktatási intézményben a nappali oktatás munkarendje szerint tanul, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója.

Abban az esetben,

- ha a GYES-t a szülő részére folyósítják, a gyermeket -a fenti esetet kivéve- egy éves kora előtt nem lehet elhelyezni az intézményben. A gyermek egy éves kora után azonban időbeli korlátozás nélkül elhelyezhető.
- ha a GYES-t a gyám részére folyósítják, a gyermeket egy éves kora előtt is elhelyezheti az intézményben.
- ha a GYES-t a nagyszülő részére folyósítják, a gyermeket három éves kora előtt nem helyezheti el intézményben. A gyermek három éves kora után napi 5 órában helyezhető el intézményben

Lehet-e a gyermekgondozási segély mellett részösszegű ápolási díjat folyósítani?

A gyermekgondozási segély folyósításával egyidejűleg lehetőség van a részösszegű ápolási díj megállapítására, ha az ápolásra szoruló személy fokozott ápolást igényel. Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítsége nélkül önállóan nem képes

- étkezni, vagy
  - tisztálkodni, vagy
  - öltözködni, vagy
  - illemhelyet használni, vagy
  - lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni,
- feltéve, hogy esetében a fenti pontokban foglaltak közül legalább három egyidejűleg fennáll.

A fokozott ápolást igénylő személy után járó ápolási díj összege megegyezik az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-val, mely 2010-ben 37.050 Ft.

A gyermekgondozási segélyben részesülő személy, ha fokozott ápolásra szoruló beteget ápol, a két ellátás közötti különbözetet kaphatja meg ápolási díjként.

A nagyszülő a gyermekgondozási segély folyósítása alatt végezhető kereső tevékenységet?

A GYES-ben részesülő nagyszülő keresőtevékenységet a gyermek hároméves kora után napi négy órában folytathat, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik. Napi 4 órát meg nem haladó időtartamban folytatott keresőtevékenységnek minősül, ha a munkavégzés szombat-vasárnap történik, feltéve, hogy munkaideje a heti 20 órát nem haladja meg.

Méltányosságból meghosszabbítható-e a gyermekgondozási segély a tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltésétől 14-dik életévének betöltéséig?

2006. január 1-jét követően nem állapítható meg méltányosságból az ellátás. A tartósan beteg gyermek 10. évének betöltését követően a szülő a helyi önkormányzattól kérheti az ápolási díj megállapítását, ha a gyermek önmaga ellátására képtelen, állandó gondozásra, ápolásra, felügyeletre szorul.

Ikergyermek esetén milyen összegű a gyermekgondozási segély, ha az egyik gyermek egészséges, a másik gyermek tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos?

A gyermekgondozási segély összegét a gyermekek egészségi állapota nem befolyásolja, az ellátás összege ebben az esetben is azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-val. Ugyancsak ilyen összegű ellátást folyósítanak, ha az egyik gyermek válik csak tankötelessé, a másik gyermek pedig a szülő gondozása alatt áll.

Ha az ikergyermeket nevelő szülő egyik, vagy mindkét gyermekek után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, e jogcímen a gyermekek tankötelessé válását követően is jogosult gyermekgondozási segélyre. A gyermekgondozási segély összege ebben az esetben is azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-val, függetlenül attól, hogy egyik, vagy mindkét gyermek tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos.

Mi történik abban az esetben, ha a gyermekgondozási segély folyósítására más szerv válik illetékesé?

Ha az Igazgatóság által folyósított gyermekgondozási segély folyósítására más szerv válik illetékesé, az ellátást korábban folyósító Igazgatóság az ügyben

keletkezett iratokat haladéktalanul, de legkésőbb az áttételre irányuló kérelem beérkezésétől, illetve az illetékesség hiányának megállapításától számított öt munkanapon belül átteszi az illetékessé vált szervhez.

Ha az Igazgatóságnál benyújtott kérelem olyan gyermekekre tekintettel kerül benyújtásra, aki után más személynek más Igazgatóság folyósított gyermekgondozási segélyt, a kérelem alapján eljáró Igazgatóság az ellátást korábban folyósító Igazgatóság megkeresésével beszerzi a kérelmező jogosultságát megalapozó iratokat, valamint az ellátásra való jogosultságot megszüntető határozatot. A megkeresett Igazgatóság az ellátás megszüntetéséről hozott határozat jogerőre emelkedésének tényéről és időpontjáról, illetve az ellátás megszüntetéséről hozott határozattal szembeni jogorvoslati eljárásról haladéktalanul értesíti a kérelem alapján eljáró Igazgatóságot.

A fenti eljárásban a kérelmező gyermekgondozási segélyre való jogosultsága csak a megkeresett Igazgatóság ellátás megszüntetéséről hozott határozatának jogerőre emelkedését követően állapítható meg.

A GYERMEKNEVELÉSI TÁMOGATÁS (GYET)

Ki veheti igénybe a gyermeknevelési támogatást?

Gyermeknevelési támogatásra az a szülő, nevelőszülő vagy gyám jogosult, aki saját háztartásában három vagy több kiskorút nevel. A támogatás a legfiatalabb gyermek 3. életévétől 8. életévének betöltéséig jár.

2010. május 1-jén hatályba lépő rendelkezés szerint a 2010. április 30-át követően született gyermekekre tekintettel a gyermeknevelési támogatást a legkisebb gyermek második életévének betöltésétől állapítják meg.

Munkaviszonynak minősül-e a gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartama (melyet a köznyelv „főállású anyaságnak” nevez)?

A gyermeknevelési támogatás folyósításának időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül, de nem számít munkaviszonynak.

Méltányosságból meghosszabbítható-e a GYET?

A gyermeknevelési támogatás méltányosságból történő megállapítására, meghosszabbítására 1999. január 1-től nincs lehetőség.

Függ-e a támogatás az előzetes biztosítási időtől?

Nem, biztosítási időtől független az ellátás.

Lehet-e a gyermeknevelési támogatás mellett napi 8 órában munkát végezni?

A gyermeknevelési támogatásban részesülő szülő az ellátás folyósítása alatt napi 8 órában nem folytathat kereső tevékenységet. A GYET-ben részesülő szülő kereső tevékenységet napi 4 órát meg nem haladó időtartamban folytathat, vagy dolgozhat időbeli korlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik. 4 órát meg nem haladó időtartamban folytatott keresőtevékenységnek minősül, ha a munkavégzés szombat-vasárnap történik, feltéve, hogy munkaideje a heti 20 órát nem haladja meg.

A gyermeknevelési támogatás folyósítása alatt a gyermekeket el lehet-e helyezni a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézménybe?

Igen, a gyermeknevelési támogatásban részesülő szülő időbeli korlátozás nélkül elhelyezheti gyermekeit óvodába, iskolai napközibe.

Mi történik abban az esetben, ha a gyermeknevelési támogatás folyósítására más szerv válik illetékessé?

Ha a gyermeknevelési támogatás folyósítására más Igazgatóság válik illetékessé, az ellátást korábban folyósító Igazgatóság az ügyben keletkezett iratokat haladéktalanul, de legkésőbb az áttételre irányuló kérelem beérkezésétől, illetve az illetékesség hiányának megállapításától számított öt munkanapon belül átteszi az illetékessé vált Igazgatósághoz.

Ha az Igazgatóságnál benyújtott kérelem olyan gyermekre tekintettel kerül benyújtásra, aki után más személynek más Igazgatóság folyósított gyermeknevelési támogatást, a kérelem alapján eljáró Igazgatóság az ellátást korábban folyósító hatóság megkeresésével beszerzi a kérelmező jogosultságát megalapozó iratokat, valamint az ellátásra való jogosultságot megszüntető határozatot. A megkeresett Igazgatóság az ellátás megszüntetéséről hozott határozat jogerőre emelkedésének tényéről és időpontjáról, illetve az ellátás megszüntetéséről hozott határozattal szembeni jogorvoslati eljárásról haladéktalanul értesíti a kérelem alapján eljáró Igazgatóságot.

A fenti eljárásban a kérelmező gyermeknevelési támogatásra való jogosultsága csak a megkeresett Igazgatóság ellátás megszüntetéséről hozott határozatának jogerőre emelkedését követően állapítható meg.

A GYERMEKGONDOZÁSI TÁMOGATÁSI FORMÁK (GYES, GYET) KÖZÖS SZABÁLYAI

Melyik szülő igényelheti az ellátásokat?

A gyermekgondozási támogatást a gyermekkel közös háztartásban élő szülők bármelyike igénybe veheti. Megállapodás hiányában a támogatást igénylő szülő személyéről - kérelemre - a gyámhatóság dönt.

Lehetőség van arra, hogy mindkét szülő részesüljön gyermekgondozási támogatásban?

Amennyiben a szülők egyidejűleg több gyermek után lennének jogosultak a gyermekgondozási támogatás egyik vagy mindkét formájára, úgy a támogatást csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani.

A gyermekgondozási támogatás (GYES, GYET) összege függ-e a gyermekek számától?

A gyermekgondozási támogatás havi összege – a gyermekek számától függetlenül – azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével (2010. január 1-től 28.500 Ft). Töredékhónap esetén egy naptári napra a havi összeg harmincad része jár.

Ikergyermekes esetén – függetlenül a gyermekek számától - a GYES havi összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200%-ával (2010. január 1-től 57.000 Ft).

Kinek nem jár gyermekgondozási támogatás?

Nem jár gyermekgondozási támogatás annak a személynek, aki

- rendszeres pénzellátás valamelyikében részesül, ide nem értve a gyermekgondozási támogatást, valamint a gyermekgondozási támogatás folyósítása mellett végzett kereső tevékenység után járó táppénzt, baleseti táppénzt, továbbá a kiegészítő összegű ápolási díjat; a gyermekgondozási segélyre való jogosultság esetében a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján járó nyugellátást, illetve annak minősülő nyugellátást, továbbá a rehabilitációs járadékot, rokkantsági járadékot, az átmeneti járadékot, a rendszeres szociális járadékot és a bányász dolgozók egészségkárosodási járadékát;
- olyan gyermek után igényli a támogatást, akit a gyermekvédelmi törvény alapján ideiglenes hatállyal elhelyeztek, átmeneti vagy tartós nevelésbe vettek, továbbá az Szt. alapján 30 napot meghaladóan szociális intézményben helyeztek el;
- előzetes letartóztatásban van, illetve szabadságvesztés büntetését tölti.

Ha elhunyt a gyermek, mikortól szüntetik meg a gyermekgondozási támogatás folyósítását?

Amennyiben a gyermekgondozási támogatásban részesülő személy az általa nevelt gyermek halála miatt elveszti támogatásra való jogosultságát, úgy a támogatás folyósítását a halálesetet követő hónap 1. napjától számított 3 hónap múlva kell megszüntetni.

A gyermekgondozási segély, illetve a gyermeknevelési támogatás folyósításának lejártát követően milyen ellátás megállapítását lehet kérni?

Ha a fenti ellátások megszűnését követően a szülő nem tud elhelyezkedni, és korábbi munkaviszonya alapján álláskeresési járadékra nem jogosult, a települési önkormányzat jegyzőjétől kérheti az aktív korúak ellátására való jogosultságának (rendelkezésre állási támogatás, vagy rendszeres szociális segély) megállapítását, ha a munkaügyi központtal legalább három hónapig együttműködött.

Szolgálati időnek számít-e a GYES és a GYET folyósításának időtartama?

Igen, 9,5 százalékos nyugdíj járulék levonása mellett.

Milyen tény, adatot kell bejelenteni a gyermekgondozási támogatásban részesülőnek?

- a gyermekgondozási támogatás folyósításának, szüneteltetésének időtartama alatt
- a gyermek tartós betegségére, illetve súlyos fogyatékoságára okot adó körülmény megszűnését,
- ha az ellátásra jogosult - ide nem értve a kiskorú szülő gyermekének gyámját - a gyermek egyéves kora előtt, nagyszülő esetében a gyermek hároméves kora előtt folytat keresőtevékenységet,
- ha a gyermekgondozási segélyre jogosult nagyszülő a gyermek hároméves kora után folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha a keresőtevékenység a törvényben meghatározott módon és időtartamban történik,
- ha az ellátásra jogosult rendszeres pénzellátás valamelyikében részesül,
- a gyermek napközbeni ellátását biztosító intézményben történő elhelyezését,, ha a gyermek elhelyezésére a törvényben meghatározottaktól eltérően kerül sor
- az ellátásra jogosult előzetes letartóztatásba vételét, illetve szabadságvesztés büntetésének megkezdését,

- az ellátásra jogosult három hónapot meghaladó, egybefüggő külföldi tartózkodásának tényét,
- nagyszülő által igénybe vett gyermekgondozási segély esetében mindazokat a körülményeket, amelyek akár a nagyszülő vonatkozásában, akár a szülő vonatkozásában a segélyre való jogosultság elvesztését vonják maguk után,
- az ellátásra jogosult nevének, fizetési számlaszámának vagy lakcímének megváltozását,
- a gyermeknek az ellátásra jogosult háztartásából történő kikerülését, továbbá - gyermeknevelési támogatás esetében - ha a háztartásba a 3. életévét még be nem töltött kiskorú kerül,
- ha a gyermeknevelési támogatásra jogosult személy folytat keresőtevékenységet, kivéve, ha a keresőtevékenység a törvényben meghatározottaktól eltérő módon és időtartamban történik,
- az EGT-államban történő munkavállalás vagy önálló vállalkozói tevékenység folytatásának tényét.
- a méltányossági jogkörben megállapított gyermekgondozási segély folyósításának, szüneteltetésének időtartama alatt még a gyermek szüleinek a gyermek nevelésében történő akadályoztatásának megszűnését, és a gyermek - méltányossági gyermekgondozási segély megállapítására okot adó - betegségének megszűnését.

ANYASÁGI TÁMOGATÁS

Ki jogosult anyasági támogatásra?

Anyasági támogatásra a szülést követően az a nő jogosult, aki terhessége alatt legalább négy alkalommal – koraszülés esetén legalább egyszer – terhes gondozáson részt vett. Az anyasági támogatás az anyát akkor is megilleti, ha a gyermek halva született.

Az anyán kívül ki jogosult még anyasági támogatásra?

- az örökbefogadó szülő, ha a szülést követő 6 hónapon belül az örökbefogadást jogerősen engedélyezték,
- a gyám, ha a gyermek a születését követően 6 hónapon belül – jogerős határozat alapján – a gondozásába kerül.

Kinek folyósítják az anyasági támogatást, ha az anya a támogatás felvétele előtt meghal?

Amennyiben az anyasági támogatásra jogosult nő a támogatás felvételét megelőzően meghal, úgy az anyasági támogatást az anyával egy háztartásban élt apának kell kifizetni, ezen személy hiányában annak a személynek, aki a gyermek gondozását ellátja.

Milyen összegű az anyasági támogatás?

Az anyasági támogatás – gyermekekénti – összege azonos a gyermek születésének időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének 225 százalékaival, ikergyermek esetén 300 százalékaival.

Meddig lehet az anyasági támogatást kérelmezni?

A kérelmet a szülést követő 6 hónapon belül kell benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő.

Mikor nem jár a támogatás?

Nem jár anyasági támogatás, ha

- a szülők a gyermek születését megelőzően nyilatkozatban hozzájárultak a gyermek örökbefogadásához;
- a megszületett gyermek a gyámhatóság jogerős határozata alapján családból kikerülést eredményező gyermekvédelmi gondoskodásban részesül.

Az anyasági támogatás - a szülést követő hat hónapon belül benyújtott igény esetén - megilleti a jogosultat, ha

- a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulásról szóló nyilatkozatot visszavonták;
- a családból kikerülést eredményező gyermekvédelmi gondoskodást megszüntetik, és a továbbiakban az anya gondoskodik a gyermek neveléséről.

Milyen igazolásokat kell bemutatni az anyasági támogatás igényléséhez?

A kérelemmel együtt be kell nyújtani:

- a terhesgondozást végző orvos igazolásának másolatát arról, hogy a szülő nő - a terhesgondozási könyvben rögzítettek tanúsága szerint - a szükséges alkalommal részt vett a terhesgondozáson (Ha a szülő nő hitelt érdemlően igazolja, hogy megszakítás nélkül a terhesség alatt legalább 5 hónapig külföldön tartózkodott, úgy az igazolást nem kell a kérelemhez csatolnia.);

- a gyermek örökbefogadását engedélyező jogerős határozat másolatát;
- a jogerős gyámrendelő határozat másolatát.

Továbbá a kérelem benyújtásával egyidejűleg be kell mutatni, vagy csatolni kell

- halva született gyermek esetén a halvaszületés tényét bizonyító okirat másolatát,
- az anya halotti anyakönyvi kivonatának másolatát, ha az anya a támogatás felvételét megelőzően meghalt,
- a gyermek örökbefogadásához való hozzájárulás visszavonásáról szóló nyilatkozat másolatát,
- a családból kikerülést eredményező gyermekvédelmi gondoskodás megszüntetéséről szóló gyámhatósági határozat másolatát.

II. A CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSOKRA (CSALÁDI PÓTLÉK, GYES, GYET, ANYASÁGI TÁMOGATÁS) VONATKOZÓ KÖZÖS SZABÁLYOK

AZ IGÉNYELBÍRÁLÁS SZABÁLYAI

Milyen formában kell kérni a családtámogatási ellátás megállapítását?

A családtámogatási ellátás iránti kérelmet írásban, a Magyar Államkincstár által e célra rendszeresített formanyomtatványán vagy az annak megfelelő adattartalommal rendelkező elektronikus űrlapon kell benyújtani. Egyidejűleg a kérelemhez csatolni kell az elbíráláshoz szükséges tények, adatok igazolását. A Magyar Államkincstár a hatáskörébe tartozó ügyekben az elektronikus kapcsolattartás lehetőségét önálló portálon megjelenő, de az ügyfélkapuhoz csatlakozó szolgáltatással biztosítja.

Mikortól jár az ellátás, illetve visszamenőleg meg lehet-e állapítani?

Az ellátás a kérelem benyújtásának időpontjától jár, feltéve, hogy a benyújtás időpontjában a jogosultsági feltételek fennállnak. Az ellátást a kérelem késedelmes benyújtása esetén, visszamenőleg legfeljebb két hónapra, a kérelem benyújtásának napját megelőző második hónap első napjától kell megállapítani, ha a jogosultsági feltételek ettől az időponttól kezdve fennállnak.

Ki folyósítja az ellátásokat?

- az igénylő lakóhelye szerint illetékes Kincstár;
- a már említett szerveknél működő családtámogatási kifizetőhely

Hogyan folyósítják az ellátást?

A tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig, fizetési számlára utalás esetében 3. napjáig kell folyósítani.

Az anyasági támogatás iránti kérelmet az igényelbíráló szerv a kérelem benyújtását követő 5 munkanapon belül elbírálja, a jogosultság megállapítása esetén a támogatást fizetési számlára vagy kifizetési utalványon kiutalja.

Mi történik akkor, ha az ellátás elutasítása, megállapítása nem a jogszabályok szerint történt?

Ha a kérelem elbírálása után megállapítást nyer, hogy a kérelmet jogszabálysértő módon elutasították, vagy alacsonyabb összegű ellátást

állapítottak meg, illetőleg folyósítottak, úgy a jogszabálysértés megállapításától visszafelé számított három éven belül járó összeget ki kell fizetni.

Mi történik a jogosult halála esetén a fel nem vett ellátással?

A jogosult halála esetén az esedékes és fel nem vett ellátás – az anyasági támogatás kivételével - azt a személyt illeti meg, aki az elhalálozást követően a gyermek neveléséről saját háztartásában gondoskodik. Az ellátást – az anyasági támogatás kivételével - az esedékességtől számított egy éven belül lehet felvenni.

Az ellátások iránti kérelmek benyújtásakor kell-e illetéket fizetni??

Az ellátás iránti igény érvényesítésével kapcsolatos valamennyi eljárás illeték- és költségmentes.

Mi történik a folyósított ellátással, ha a jogosult külföldre távozik?

Ha a jogosult három hónapot meghaladó időtartamra távozik

- az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak, illetve annak az államnak a területére, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez, az ellátás részére a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendeletben foglaltakra figyelemmel, külön **jogszabályban meghatározottak szerint kerül továbbfolyósításra.**

Amennyiben

- a jogosult az előbbi körbe nem tartozó államba (pl. USA) távozik három hónapot meghaladó időtartamra, távolléte alatt,
- a külszolgálatot vagy külföldi szolgálatot teljesítő személy részére az e törvény alapján ellátásra jogosító gyermekre tekintettel külön jogszabály alapján egyéb ellátást folyósítanak, a folyósítás ideje alatt az **ellátás szünetel.**

Az igénylő milyen irattal igazolja a családtámogatási ellátásra való jogosultságát?

A családtámogatási ellátásra való jogosultságot

- a szülővel együtt élő házastárs a házassági anyakönyvi kivonata,

- a nevelőszülő, a hivatásos nevelőszülő a gyermek nála történő elhelyezéséről rendelkező határozat,
- a gyám a gyámrendelő határozat,
- az a személy, aki a saját háztartásában nevelt gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van, a gyámhivatal kötelező gondozásba történő kihelyezést elrendelő határozata,
- az a személy, akihez a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, az ideiglenes hatályú elhelyezést elrendelő határozat bemutatásával vagy másolatának csatolásával igazolja.

Ha az igénylő egyidejűleg több ellátás megállapítását kéri (pl. családi pótlék, anyasági támogatás) mindegyik kérelemhez csatolni kell a kérelem elbírálásához szükséges adatokat?

Amennyiben a kérelmező több családtámogatási ellátás megállapítása iránt egyidejűleg nyújt be kérelmet, akkor a kérelem elbírálásához szükséges adatokat csak egy alkalommal kell feltüntetnie és azon iratokat, amelyek több kérelem elbírálásához is szükségesek, csak az egyik kérelemhez kell csatolnia.

Mit kell tudni a bejelentési kötelezettségről?

Az ellátásra jogosult az igényelbíráló szervnek 15 napon belül köteles bejelenteni minden olyan tény, adatot, amely a jogosultságot, vagy annak összegét érinti.

JOGALAP NÉLKÜL FELVETT ELLÁTÁS

Ki veszi fel jogalap nélkül az ellátást?

Jogalap nélkül veszi igénybe az ellátást az a személy, aki

- arra nem jogosult, vagy
- kevesebb összegre jogosult, mint amelyet számára folyósítottak.

Mi a teendő a jogalap nélkül felvett ellátással?

Az, aki az ellátást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni, ha erre a felvételtől számított 22 napon belül határozatban kötelezték. A 22 nap elteltével a jogalap nélkül felvett ellátást attól lehet visszakövetelni, akinek a felvétel felróható, de csak abban az esetben, ha a felvételtől, vagy folyamatos ellátás esetén annak megszűnésétől kevesebb, mint három év telt el.

Mikor róható fel valakinek az ellátás felvétele?

Az ellátásban részesülő tudta, hogy az ellátás őt nem illeti meg, de ennek ellenére ő azt felvette, továbbá, ha az ellátásban részesülő a saját gondatlanságából fakadóan nem tudta, hogy az ellátás őt nem illeti meg, de a körülményekből az következik, hogy ezt tudnia kellett volna.

Hogyan értesül az érintett visszafizetési kötelezettségéről?

A jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetéséről határozatban dönthetnek.

Ki dönt a visszafizetéséről?

A jogalap nélkül felvett ellátás visszafizetésére kötelező határozatot az a szerv hozza, amely azt folyósította.

Az igényelbíráló szerv meddig érvényesítheti a követelést?

Az igényelbíráló szerv a követelést a jogalap nélkül felvett ellátás utolsó kifizetésétől számított három éven belül érvényesítheti. Ha a követelésre alapot adó magatartás a bíróság jogerős ítélete szerint bűncselekmény, úgy a követelés három éven túl is érvényesíthető mindaddig, amíg a bűncselekmény büntethetősége el nem évül.

Hogyan történik az ellátás levonása?

A jogalap nélkül felvett ellátás összegét a még folyósított ellátásból vonják le. Ha már nem folyósítják, úgy bármely más ellátás összegéből levonható.

Az ellátásból milyen mértékben vonható le a követelés?

A levonás összege a folyósított ellátás 33 százalékát nem haladhatja meg. A levonással meg nem térült, illetőleg csak hosszabb idő alatt megtérülő követelés összegét az ellátást igénybe vevő keresetéből is le lehet vonni.

Ha a befizetésre kötelezett szerv, személy a fizetésre kötelező határozat vagy a fizetési meghagyás jogerőre emelkedésétől számított 10 napon belül fizetési kötelezettségét nem teljesíti, úgy a határozatot hozó, illetőleg a fizetési meghagyást kibocsátó Kincstár a követelést adók módjára hajtja be.

Méltányosságból kérhető-e a jogalap nélkül kifizetett, s emiatt visszakövetelt családtámogatási ellátás összegének elengedése vagy mérséklése?

A jogalap nélkül kifizetett és jogerős határozat alapján visszakövetelt családtámogatási ellátás összegét kérelemre a Kincstár vezetője kivételes méltányosságból elengedheti, vagy mérsékelheti, ha annak megfizetése az

adós és vele együtt élő közeli hozzátartozó megélhetését súlyosan veszélyezteti és a behajtási eljárás eredménytelen volt.

A visszakövetelt családtámogatási ellátás mely esetben veszélyezteti súlyosan a megélhetést?

Ha a közös háztartásban élő családban

- az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét (2010. január 1-től 57.000 Ft) vagy
- magasabb összegű családi pótlékra jogosító gyermek, vagy magasabb összegű családi pótlékra vagy fogyatékosági támogatásra jogosult személy él vagy
- három vagy több kiskorú ellátásáról kell gondoskodni.

A jogalap nélkül kifizetett és jogerős határozat alapján visszakövetelt családtámogatási ellátás összegét a magánszemély kérelmére a kincstár vezetője méltányosságból elengedheti, ha a visszafizetésre kötelezett személy az ellátás teljes összegét az arra jogosult személynek átadta, a felvett ellátás összege nem haladja meg a jogosultat megillető összeget és a jogosult nem részesült egyidejűleg az ellátásban.

Ebben az esetben a méltányossági kérelmet a visszafizetésre kötelező határozatot hozó szervnél kell benyújtani. A kérelemhez csatolni kell a jogalap nélkül felvett ellátás jogosultnak történő átadásáról és annak átvételéről szóló - az átadott összeg megjelölését és az átadás időpontját is tartalmazó - nyilatkozatot. A nyilatkozatot magánokirati formába kell foglalni, valamint el kell látni az átadó és az átvevő személy aláírásával.

Jogorvoslat

Lehet-e az igényelbíráló szerv döntése ellen fellebbezéssel élni?

Ha az ügyfél az igényelbíráló szerv döntésével, vagy a határozathozatal mellőzése esetén intézkedésével nem ért egyet, úgy a kézhezvételtől, illetve az intézkedésről való tudomásszerzéstől számított 10 munkanapon belül fellebbezéssel élhet, kivéve, ha a döntést a kincstár vezetője méltányossági jogkörében hozta.

III. A BIZTOSÍTÁSI JOGVISZONYHOZ KÖTÖTT ELLÁTÁSOK

Melyek a biztosítottakat megillető pénzbeli ellátások?

- táppénz
- gyermekápolási táppénz
- terhességi-gyermekágyi segély
- gyermekgondozási díj

Egyidejűleg lehet folyósítani a különböző pénzbeli ellátásokat?

Az, aki ugyanazon biztosítási jogviszony alapján egyidejűleg táppénzre vagy baleseti táppénzre és terhességi-gyermekágyi segélyre, illetőleg gyermekgondozási díjra is jogosult, választása szerint csak az egyik ellátást veheti igénybe.

A gyermekgondozási segély, vagy a gyermeknevelési támogatás folyósítása mellett lehet-e folyósítani a terhességi-gyermekágyi segélyt, vagy a gyermekgondozási díjat?

Az, aki egyidejűleg gyermekgondozási segélyre, gyermeknevelési támogatásra és terhességi-gyermekágyi segélyre, vagy gyermekgondozási díjra is jogosult, választása szerint **csak az egyik ellátást veheti igénybe, kivéve** azt a személyt, aki gyermekgondozási támogatás (Gyes, Gyet) igénybevétele mellett munkát vállal és keresőképtelenségére tekintettel táppénzre vagy baleseti táppénzre jogosult.

Melyik szülő jogosult a gyermek után pénzbeli ellátást igénybe venni?

A szülők közös háztartásában élő gyermeke után egyidejűleg csak az egyik szülő jogosult táppénzre, gyermekgondozási díjra.

Ha a szülők a közös háztartásban élő gyermek(ek) után egyidejűleg jogosultak lennének gyermekgondozási díjra és táppénzre és a gyermekgondozási támogatás bármelyik formájára, úgy az ellátást választásuk szerint csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani.

Ha a közös háztartásban élő gyermek után az egyik szülő terhességi-gyermekágyi segélyt vagy táppénzt, vagy gyermekgondozási támogatást vesz igénybe, úgy a másik szülő gyermekápolási táppénzre szerezhet jogosultságot, feltéve, hogy az ellátások **nem ugyanazon gyermek után kerülnek megállapításra.**

Lehet választani az ellátások között?

Az ellátások között a biztosított, illetőleg a szülő a jogosultság fennállása alatt választhat. A táppénz, a baleseti táppénz, a terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segély, valamint a gyermeknevelési támogatás folyósítása alatt választott újabb ellátást a választás napjától - a korábban folyósított ellátás folyósításának megszüntetésével - lehet megállapítani és folyósítani.

Mi alapján számítják ki az egészségbiztosítási ellátást?

Az egészségbiztosítási pénzellátás (terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a táppénz) összegének megállapításánál jövedelemként azt az összeget kell figyelembe venni, amely után a biztosított pénzbeli egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett volt.

TÁPPÉNZ

Ki jogosult táppénzre?

Táppénzre jogosult az, aki a biztosítás fennállása alatt, vagy annak megszűnését követő első, második vagy harmadik napon keresőképtelenné válik és a járuléktörvényben meghatározott mértékű pénzbeli egészségbiztosítási járulék fizetésére kötelezett.

Ki minősül keresőképtelennek?

Keresőképtelen,

- aki betegsége miatt munkáját nem tudja ellátni;
- aki terhessége, illetőleg szülése miatt nem tudja munkáját ellátni, és terhességi-gyermekágyi segélyre nem jogosult;
- az anya, ha kórházi ápolás alatt álló egyévesnél fiatalabb gyermekét szoptatja;
- az a szülő, nevelőszülő és helyettes szülő, aki tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermekét ápolja;
- aki fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásban betegségének megállapítása vagy gyógykezelése miatt részesül;

A keresőképtelenség a vizsgálatra jelentkezés időpontjától eltérően, legfeljebb öt napra visszamenőleg is igazolható.

Meddig jár a táppénz?

Táppénz a keresőképtelenség tartamára jár, legfeljebb azonban a biztosítási jogviszony fennállásának időtartama alatt egy éven át, a biztosítási jogviszony megszűnését követően 30 napon át.

A biztosított, ha részére betegszabadság jár, keresőképtelenség esetében táppénzre legkorábban a betegszabadságra való jogosultság lejártát követő naptól jogosult.

Az, aki keresőképtelenségét közvetlenül megelőző egy évnél rövidebb ideig volt folyamatosan biztosított, táppénzt csak a folyamatos biztosításának megfelelő időn át kaphat.

Mely esetben folyamatos a biztosítás?

A biztosításban töltött idő akkor folyamatos, ha abban 30 napnál hosszabb megszakítás nincs. A 30 napi megszakítás időtartamába nem számít be a táppénz, a baleseti táppénz, a terhességi-gyermekágyi segély, a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozási segély folyósításának az ideje.

Mely esetben áll fenn megszakítás nélkül a biztosítás?

A biztosítás megszakítás nélkül akkor áll fenn, ha abban a szabadnap, a heti pihenőnap és a munkaszüneti nap kivételével egy nap megszakítás sincs.

A hét minden napjára jár táppénz?

A táppénz minden naptári napra jár, ideértve a szabadnapot, a heti pihenőnapot és a munkaszüneti napot is.

Mikor nem jár táppénz?

Nem jár táppénz

- a keresőképtelenségnek arra az időtartamára, amelyre a biztosított átlagkeresetre jogosult, (betegszabadság időtartama) illetőleg, amely alatt a biztosítás szünetel, munkavégzési kötelezettség hiányában keresetvesztéség nincs, továbbá a betegszabadság lejártát követő szabadnapra és heti pihenőnapra, ha az azt követő munkanapon (munkaszüneti napon) a keresőképtelenség már nem áll fenn,
- a keresőképtelenségnek arra a tartamára, amelyre a biztosított a teljes keresetét megkapja, illetve, ha a keresetét részben kapja meg, a részben megkapott kereset után,
- a gyermekgondozási segély folyósításának az idejére, ide nem értve a segély mellett végzett munka alapján járó táppénzt,
- az előzetes letartóztatás és a szabadságvesztés tartamára,
- a saját jogú nyugdíj folyósításának időtartamára.

Mennyi a táppénz összege?

A táppénz összege folyamatos, legalább kétévi biztosítási idő esetében a figyelembe vehető jövedelem naptári napi átlagának **hatvan százaléká**, ennél rövidebb biztosítási idő esetében vagy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás tartama alatt **ötven százaléká**, azzal, hogy a táppénz egy napra járó összege nem haladhatja meg a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér 400 százalékának, a biztosítási jogviszony megszűnését követően a minimálbér 150 százalékának harmincad részét.

Hogyan számítják ki a táppénz összegét?

A táppénz összegét a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 48.§.2-5.bekezdése alapján számítják ki az alábbiak szerint.

A táppénz összegét a táppénzre jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári évben elért, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem naptári napi átlaga alapján kell megállapítani.

Ha a biztosított a fent megjelölt időtartam alatt nem rendelkezett legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a táppénz összegét a táppénzre jogosultság kezdő napját megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlaga alapján kell megállapítani.

A 180 naptári napi jövedelmet legfeljebb a táppénzre jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári év első napjáig lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos. A folyamatos biztosítási idő megszakítása esetén a táppénz alapjaként a megszakítást megelőző jövedelmet nem lehet figyelembe venni.

Ha a biztosított a fentiekben meghatározott irányadó időszakban táppénzalapként meghatározott jövedelemmel nem rendelkezik, táppénzét – az alábbiakban foglaltak kivételével - a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapulvételeivel kell megállapítani, kivéve, ha a szerződés szerinti vagy a tényleges jövedelme a minimálbért nem éri el. Ez esetben a táppénz alapja a szerződés szerinti, ennek hiányában a tényleges jövedelem.

Ha a biztosítottnak azért nem volt a fentiekben meghatározott irányadó időszakban figyelembe vehető jövedelme, mert táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesült, a táppénz naptári napi összegét a korábban folyósított ellátás alapját képező összeg figyelembevételével kell megállapítani, ha az a minimálbérnél kedvezőbb.

Hogyan kell megállapítani a táppénzt abban az esetben, ha a szülő a gyermekgondozási segély, illetőleg a gyermeknevelési támogatás, vagy az ápolási díj folyósítása alatt keresőtevékenységet folytat, s keresőképtelenné válik?

A gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás vagy az ápolási díj mellett munkát végző biztosítottra a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

- a táppénzfolyósítás időtartamának megállapításánál biztosítási időként csak a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás vagy az ápolási díj folyósításának időtartama alatt biztosítási jogviszonyban töltött napokat lehet figyelembe venni,
- a táppénz összegének megállapításánál a biztosítási jogviszonynak a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás és az ápolási díj folyósításának időtartama alatt elért, biztosítási jogviszonyból származó pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelmet kell figyelembe venni a már ismertetett 48. §-ban foglaltak szerint.

A GYERMEKÁPOLÁSI TÁPPÉNZ

Meddig veheti igénybe az anya (apa) a gyermekápolási táppénzt?

- egy évesnél fiatalabb gyermek ápolása esetén a gyermek egy éves koráig;
- egy és három év közötti beteg gyermek esetén évenként és gyermekenként 84 naptári napig;
- három és hat év között évenként és gyermekenként 42 (egyedülállónak 84) naptári napon át;
- hat és tizenkét év közötti gyermek esetén évenként és gyermekenként 14 (egyedülállónak 28) naptári napon át.

Ha az anya GYED-en van, az apa ugyanarra a gyermekre tekintettel kérheti-e a gyermekápolási táppénz megállapítását?

Ugyanarra a gyermekre tekintettel, amelyikkel az egyik szülő GYED-en van, a másik szülő nem kérheti a gyermekápolási táppénz megállapítását. Ha azonban a családban több gyermek nevelkedik, a másik gyermek betegsége esetén az apának megállapíthatják a gyermekápolási táppénzt.

Hogyan számítják ki a gyermekápolási táppénzt?

A gyermekápolási táppénz összegét is a fent ismertetett szabályok szerint állapítják meg.

A TERHESSÉGI-GYERMEKÁGYI SEGÉLY

Ki jogosult terhességi-gyermekágyi segélyre?

Terhességi-gyermekágyi segély annak jár, aki a szülést megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított volt, és

- a biztosítás tartama alatt vagy a biztosítás megszűnését követő negyvenkét napon belül szül, vagy
- a biztosítás megszűnését követő negyvenkét napon túl táppénz, illetőleg baleseti táppénz folyósításának az ideje alatt vagy a folyósítás megszűnését követő huszonnyolc napon belül szül.

2010. május 1-jétől terhességi-gyermekágyi segély annak jár, aki a szülést megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt, és

- a biztosítás tartama alatt vagy a biztosítás megszűnését követő negyvenkét napon belül szül, vagy
- a biztosítás megszűnését követő negyvenkét napon túl táppénz, illetőleg baleseti táppénz folyósításának az ideje alatt vagy a folyósítás megszűnését követő huszonnyolc napon belül szül.

Az előzetes 180 nap biztosítási időbe a tényleges biztosításban töltött időn túl még milyen időtartamot lehet beszámítani?

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj folyósításának az idejét,
- közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejét.
- a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.

2010. május 1-jétől a terhességi-gyermekágyi segélyre jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj folyósításának az idejét,
- közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejéből 180 napot,
- a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.

Jár-e terhességi-gyermekágyi segély a biztosítás megszűnését követően?

Csak akkor, ha az anya a biztosítás megszűnését követő 42 napon belül vagy a biztosítás megszűnését követő 42 napon túl táppénz (illetőleg baleseti táppénz) folyósításának ideje alatt, vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül szül.

Milyen időtartamra jár a terhességi-gyermekágyi segély?

A szülési szabadságnak megfelelő időtartamra (168 napon keresztül) jár, melyet a szülés várható időpontja előtt 4 héttel korábban is igénybe lehet venni.

Jogosult-e az örökbefogadó szülő terhességi-gyermekágyi segélyre?

Terhességi-gyermekágyi segély a gondozásba vétel napjától a szülési szabadság még hátralevő tartamára annak a nőnek is jár, aki a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, ha az ellátás megállapításának feltételei a gondozásba vétel napján fennállnak.

Mikor nem jár a terhességi-gyermekágyi segély?

- a szülési szabadságnak arra a tartamára, amelyre a teljes keresetét megkapja,
- ha bármilyen jogviszonyban díjazás - ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást és a személyi jövedelemadó-mentes tiszteletdíjat - ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött keresőtevékenységét személyesen folytatja.

Jogosult-e az egyéni vállalkozó a terhességi-gyermekágyi segélyre?

Az egyéni vállalkozó is biztosítottnak minősül, ezért kérheti az ellátás megállapítását, ha nyilatkozik arról, hogy az ellátás folyósítása alatt vállalkozásában nem működik közre. Ebben az esetben az ellátás folyósítása alatt nem áll fenn az egyéni vállalkozót terhelő társadalombiztosítási járulékok, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettsége.

Hol kell igényelni a terhességi-gyermekágyi segélyt?

- társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetén a kifizetőhelyen,
- ha az igény elbírálására a Kincstár az illetékes, akkor a kincstárnál,
- ha nincs kifizetőhely, illetve az igénylő egyéni vállalkozó, akkor a munkáltató, illetve a vállalkozás székhelye szerint illetékes Regionális Egészségbiztosítási Pénztárnál.

Ha a munkáltató nem rendelkezik társadalombiztosítási kifizetőhellyel, az igényt abban az esetben is a munkáltatóhoz kell benyújtani, s majd ő továbbítja a székhelye szerint illetékes Regionális Egészségbiztosítási Pénztár részére.

Az igényt az „Igénybejelentés Táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, baleseti táppénz igényléséhez” elnevezésű nyomtatványon kell benyújtani.

Milyen iratokat kell az igénybejelentőhöz mellékelni?

- a terhesgondozásról szóló kiskönyvet,
- a terhességállományba vételről szóló orvosi igazolást,
- a szülést igazoló kórházi igazolást,
- a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatát (ha a gyermek születése napjától veszik igénybe az ellátást),
- csecsemő örökbefogadása esetén az örökbefogadásról szóló gyámhivatali határozatot, vagy a gyámhivatal igazolását arról, hogy a biztosított a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette, továbbá
- a „Jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatványt, ha az igénylőnek megszűnt a biztosítási jogviszonya.

Milyen mértékű a terhességi-gyermekágyi segély?

A terhességi-gyermekágyi segély a napi átlagkereset 70%-a.

A terhességi-gyermekágyi segély alapjául szolgáló jövedelem naptári napi átlagát a kötelező egészségbiztosításról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (Ebtv.) 48. § (2)-(3) bekezdésében foglaltak (táppénzszabály) szerint kell megállapítani.

E rendelkezés szerint:

A terhességi-gyermekágyi segély összegét a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári évben (a szülést megelőző évben) elért, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem naptári napi átlaga alapján kell megállapítani.

Ha a biztosított anya a fent megjelölt időtartam alatt nem rendelkezett legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a terhességi-gyermekágyi segély összegét a jogosultság kezdő napját megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlaga alapján kell megállapítani. A 180 naptári napi jövedelmet legfeljebb a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári év első napjáig lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos.

Ha a biztosított anya a fent meghatározott időtartamok alatt nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a terhességi-gyermekágyi segélyének

naptári napi összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszerese harmincad részének figyelembevételével kell megállapítani. Ha azonban a biztosított pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelme a minimálbér kétszeresét nem éri el, a tényleges jövedelmet kell figyelembe venni. (Ebtv.42.§./3/bek.)

Vonnak-e járulékokat a terhességi-gyermekágyi segély összegéből?

A terhességi-gyermekágyi segély összegéből nyugdíj, illetve egészségbiztosítási járulékot nem, kizárólag személyi jövedelemadó előleget vonnak.

Ha az igényt késedelmesen nyújtják be, van-e lehetőség az ellátás visszamenőleges megállapítására?

A terhességi-gyermekágyi segély megállapítása iránti igény az igénybejelentés napjától visszamenőleg legfeljebb hat hónapra érvényesíthető. Az ellátást legkorábban az igénybejelentés napját megelőző 6. hónap első napjától lehet megállapítani.

A GYERMEKGONDOZÁSI DÍJ

Ki jogosult a gyermekgondozási díjra?

Az a biztosított szülő,

- aki a gyermekgondozási díj igénylését – a gyermeket szülő anyja esetén a szülést – megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított volt,
  - továbbá a terhességi-gyermekágyi segélyben részesült anyja, akinek a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a szülést megelőző két éven belül 180 napon át biztosított volt,
- és a gyermeket a saját háztartásában neveli.

2010. május 1-jétől gyermekgondozási díjra jogosult

- a biztosított szülő, ha a gyermekgondozási díj igénylését - a gyermeket szülő anyja esetén a szülést - megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt,
- a terhességi-gyermekágyi segélyben részesült anyja, akinek a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt megszűnt, feltéve, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezett és a szülést megelőzően

két éven belül 365 napon át biztosított volt, és a gyermeket saját háztartásában neveli.

Ki minősül szülőnek?

- a vér szerinti, az örökbefogadó szülő,
- a szülővel együtt élő házastárs,
- a gyám, továbbá,
- az a személy, aki a saját háztartásában élő gyermeket örökbe kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van.

Ki minősül biztosítottnak?

Az, aki

- munkaviszonyban, közalkalmazotti, illetve közszolgálati jogviszonyban, bírósági, ügyészségi szolgálati jogviszonyban áll,
- fegyveres erők és a rendvédelmi szervek, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja,
- a szövetkezet tagja, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony vagy vállalkozási jellegű jogviszony keretében személyesen közreműködik,
- az álláskereső támogatásban részesülő személy (ha azonban szünetel az ellátás folyósítás, megszűnik a biztosítás)
- kiegészítő tevékenységet folytatóknak nem minősülő egyéni és társas vállalkozó,
- díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (bedolgozói, megbízási, felhasználói szerződés alapján egyéni vállalkozásnak nem minősülő vállalkozási jellegű jogviszonyban, segítő családtagként) személyesen munkát végző személy, ha ebből a tevékenységből származó, tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér havi összegének a 30%-át,
- a tiszteletdíjban részesülők közül az alapítvány, a társadalmi szervezetek, a társasház-közösségek, a közhasznú társaságok, a kamarák, a gazdálkodó szervezetek választott tisztségviselője, a nyugdíjpénztárak és az önkormányzatok választott tisztségviselője,
- az egyházi szolgálatot teljesítő egyházi személy, szerzetesrend tagja.

Mely időtartam alatt szünetel a biztosítás?

Szünetel a biztosítás,

- a fizetés nélküli szabadság,
- a munkavégzési kötelezettség alóli mentesítés,
- az igazolatlan távollét időtartama alatt.

Mely esetben áll fenn mégis a biztosítás?

- ha a fizetés nélküli szabadságot:
háromévesnél fiatalabb gyermek gondozása, vagy nyolc évesnél fiatalabb gyermek után járó gyermeknevelési támogatásra való jogosultság illetőleg tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek otthoni ápolása címén vették igénybe.
- ha a munkavégzés alóli mentesítés idejére munkabér (illetmény), távolléti díj, táppénzfizetés történt.

Az előzetes 180 nap biztosítási időbe a tényleges biztosításban töltött időn túl még milyen időtartamot lehet beszámítani?

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély idejét, valamint,
- a közép, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejét.
- a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.

2010. május 1-jétől a gyermekgondozási díjra történő jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani

- a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz idejét,
- a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmány idejéből 180 napot,
- a rehabilitációs járadék folyósításának idejét.

Kérheti-e az egyéni vállalkozó is kérheti a GYED megállapítását?

Igen, az egyéni vállalkozó is biztosítottnak minősül, ezért kérheti az ellátás megállapítását, ha nyilatkozik arról, hogy az ellátás folyósítása alatt vállalkozásában személyesen nem működik közre. Ebben az esetben az ellátás folyósítása alatt nem áll fenn az egyéni vállalkozót terhelő társadalombiztosítási, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettség.

Ha az anya biztosítási jogviszonya megszűnt, jogosult lehet-e a GYED-re?

Abban az esetben lehet az anya jogosult a Gyed-re, ha terhességi-gyermekágyi segélyben részesült és a biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély igénybevételének időtartama alatt szűnt meg, de feltétel az is, hogy a terhességi-gyermekágyi segélyre való jogosultsága a biztosítási jogviszonyának fennállása alatt keletkezzen, és a szülést megelőzően két éven belül 180 napon át biztosított legyen. (2010. május 1-jét követően előzetesen 365 nap biztosítási idő szükséges)

Biztosításban töltött időnek számít a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok időtartama?

A felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányok időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek, de az előzetes biztosítási időbe a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmány idejét (2010. 05.01-től 180 napot) be lehet számítani.

Kérheti-e a GYED megállapítását az az anya, aki a főiskola elvégzését követően (pl. 3 hónap elteltével) tud munkaviszonyt létesíteni, majd (pl. 4 hónap múlva) gyermeket szült?

Igen, mivel ebben az esetben az igényléskor biztosított volt, és a szülést megelőző 2 éven belül a szükséges 180 nap biztosítási idővel rendelkezik, mert a biztosítási időbe a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejét be kell számítani. (2010. május 1-jétől a szükséges 365 nap biztosítási időbe már csak 180 napot lehet a tanulmányok idejéből beszámítani)

Jogosult-e GYED-re az a szülő, aki az ellátás igénylése előtt gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül?

- ha a szülő az újabb gyermek születésekor kizárólag gyermeknevelési támogatásban (GYET), ápolási díjban részesült, a gyermekgondozási díj megállapítását nem kérheti, mert azok folyósításának időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek.
- ha azonban a GYET vagy az ápolási díj folyósítása alatt a szülő napi 4 órás munkaviszonyban is állt, vagy otthonában folytatott kereső tevékenységet és ezáltal biztosítottá vált, kérheti a GYED megállapítását. (Természetesen ebben az esetben a GYET (ápolási díj) megszüntetését is kérni kell, mert a két ellátás együttesen nem folyósítható.)

Kérheti-e a gyermekgondozási díj megállapítását a rendszeres szociális segélyben, vagy rendelkezésre állási támogatásban részesülő szülő?

A rendszeres szociális segély, és a rendelkezésre állási támogatás folyósításának időtartama nem minősül biztosításban töltött időnek, emiatt a szülő GYED-re nem jogosult. Gyermek születése esetén kérnie kell az ellátások folyósításának megszüntetését, s ezt követően kérheti a gyermekgondozási segély megállapítását.

Ha az anya az egyik gyermekével gyermekgondozási segélyben részesül, az apa az újszülött gyermek után kérheti-e a gyermekgondozási díj megállapítását?

Nem. Ha a szülők a közös háztartásban élő gyermekek után egyidejűleg jogosultak lennének gyermekgondozási díjra, illetve gyermekgondozási segélyre, az ellátást választásuk szerint csak egy jogcímen és csak az egyik szülő részére lehet megállapítani.

A biztosított szülő mely időponttól kérheti a gyermekgondozási díj megállapítását?

Az ellátás a terhességi-gyermekágyi segély, illetőleg az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól a gyermek 2. életévének betöltéséig jár.

2010. május 1-jétől a gyermekgondozási díj legkorábban a terhességi-gyermekágyi segély, illetőleg az annak megfelelő időtartam lejártát követő naptól a gyermeket szülő anya esetében a szülést, egyéb esetben a jogosultságot megelőző 2 éven belül megszerzett biztosításban töltött napoknak megfelelő időtartamra, de legfeljebb a gyermek 2. életévének betöltéséig jár.

Abban az esetben, ha a gyermekgondozási díjra jogosult a jogosultság megszerzésekor vagy azt megelőző 2 éven belül jogosult volt gyermekgondozási díjra, a gyermekgondozási díj folyósításának időtartama nem lehet rövidebb a korábbi gyermekgondozási díj időtartamánál, és ezen gyermekgondozási díj folyósításának időtartama nem hosszabbodik meg a korábbi terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély jogosultsági idejével.

A gyermekgondozási díj folyósításának időtartamát az alábbiak szerint határozzák meg:

- a 2010. május 1-jén folyamatban levő ügyekben a 2010. április 30-án hatályos szabályokat kell alkalmazni, azaz az ellátást a gyermek második életévének betöltéséig állapítják meg.
- a 2010. május 1-jét megelőzően megállapított ellátás folyósításának időtartamát a törvény módosítása nem érinti,
- a 2010. május 1-jét megelőzően született gyermekekre tekintettel igényelt ellátást akkor is a 2010. április 30-án hatályos szabályok alapján állapítják meg, ha az igénylés 2010. május 1-jét követően történik.

Abban az esetben, ha a gyermekgondozási díjat 2010. április 30-át követően született gyermek vonatkozásában igénylik, és a jogosultság megszerzésekor, vagy az azt megelőző két éven belül a jogosult a kötelező egészségbiztosításról szóló törvény (1997. évi LXXXIII. törvény) 2010. április 30-áig hatályos szabályai szerint jogosult volt gyermekgondozási díjra, akkor a gyermekgondozási díj folyósításának időtartama a korábbi gyermekgondozási díjra való jogosultság megszerzését megelőző két évben, valamint a korábbi gyermekgondozási díj lejártát követően a törvény szerint számított, biztosításban töltött napok számával egyezik meg, de nem lehet rövidebb 365 napnál, és legfeljebb a gyermek 2. életévének betöltéséig jár. A korábbi gyermekgondozási díj lejártát követően biztosításban töltött időbe az új gyermekgondozási díj időtartamának kiszámítása vonatkozásában nem számít bele a gyermekgondozási segély, valamint a terhességi gyermekágyi segély folyósításának időtartama.

Milyen mértékű a gyermekgondozási díj?

A gyermekgondozási díj összege a naptári napi átlagkereset 70 %-a, de legfeljebb havonta a mindenkori minimálbér kétszeresének 70 %-a.

A GYED alapjául szolgáló naptári napi átlagkeresetet a táppénzszabályok alapján állapítják meg.

E rendelkezés szerint:

A gyermekgondozási díj összegét a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári évben (az igénybejelentést megelőző naptári évben) elért, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem naptári napi átlaga alapján kell megállapítani.

Ha a biztosított anya a fent megjelölt időtartam alatt nem rendelkezett legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a gyermekgondozási díj összegét a jogosultság kezdő napját megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlaga alapján kell megállapítani. A 180 naptári napi jövedelmet legfeljebb a jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári év első napjáig lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos.

Ha a biztosított anya a fent meghatározott időtartamok alatt nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a gyermekgondozási díj naptári napi összegét a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszerese harmincad részének figyelembevételével kell megállapítani. Ha azonban a biztosított pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelme a

minimálbér kétszeresét nem éri el, a tényleges jövedelmet kell figyelembe venni.

2010. május 1-től hogyan állapítják meg a gyermekgondozási díj összegét?

A gyermekgondozási díj a naptári napi átlagkereset 70 százaléka, de legfeljebb havonta a mindenkori minimálbér kétszeresének 70 százaléka.

A gyermekgondozási díj alapjául szolgáló naptári napi átlagkeresetet a táppénzszabályok (1997. évi LXXXIII. törvény 48. § 2-5 bek.) szerint kell megállapítani.

E szabály szerint a GYED összegét a GYED-re jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári évben elért, pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem naptári napi átlaga alapján kell megállapítani.

Ha a biztosított a GYED igénylését megelőző évben nem rendelkezett legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a GYED összegét a GYED-re való jogosultság kezdő napját megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlaga alapján kell megállapítani.

A 180 naptári napi jövedelmet legfeljebb a GYED-re való jogosultság kezdő napját közvetlenül megelőző naptári év első napjáig lehet figyelembe venni, ha a biztosítási idő folyamatos.

Ha a biztosított a fentiekben meghatározott irányadó időszakban a szükséges 180 naptári napi jövedelemmel nem rendelkezik, a GYED-et - az alábbiakban meghatározottak kivételével - a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér alapulvételével kell megállapítani, kivéve, ha a szerződés szerinti vagy a tényleges jövedelme a minimálbért nem éri el. Ez esetben a GYED alapja a szerződés szerinti, ennek hiányában a tényleges jövedelem.

Ha a biztosítottnak azért nem volt az irányadó időszakban figyelembe vehető jövedelme, mert táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban részesült, a GYED naptári napi összegét a korábban folyósított ellátás alapját képező összeg figyelembevételével kell megállapítani, ha az a minimálbérnél, vagy a tényleges, illetőleg szerződés szerinti keresetnél kedvezőbb.

A maximális összegben megállapított gyermekgondozási díj összegét minden év január 15-éig - hivatalból felülvizsgálják és a tárgyévre érvényes összeghatár figyelembevételével január 1-jei időponttól újra megállapítják.

Terheli-e levonás a GYED összegét?

Igen. 9,5 % nyugdíjjárulékot és személyi jövedelemadó-előleget vonnak le.

Az anya megszakítja a GYED-et, munkaviszonyt létesít, majd mégis úgy dönt, hogy ismét GYED-et vesz igénybe. Változik-e ez esetben a GYED összege?

A GYED összege azonos lesz a korábban megállapított ellátás összegével, tehát a szülés utáni kereset nem változtatja annak mértékét.

Lehet-e a GYED mellett munkát végezni?

A gyermekgondozási díj folyósításának ideje alatt kereső tevékenységet nem lehet folytatni, még napi 4 órában sem.

Mikor nem jár a gyermekgondozási díj?

Akkor, ha a jogosult

- bármilyen jogviszonyban díjazás – ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást – ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött (pl. egyéni vállalkozó) kereső tevékenységét személyesen folytatja;
- munkavégzés nélkül megkapja teljes keresetét (pl. felmondási idő, felmentési idő);
- egyéb rendszeres pénzellátásban részesül (pl. rokkantsági nyugdíj, ápolási díj, gyermeknevelési támogatás);
- gyermekét ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vették, harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el;
- gyermekét napközbeni ellátást biztosító intézményben (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet) helyezték el, ide nem értve a rehabilitációs, habilitációs foglalkoztatást nyújtó intézményi elhelyezést;
- előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés, elzárás büntetését tölti.

2009. szeptember 1-jétől mikor nem jár a gyermekgondozási díj?

Nem jár a gyermekgondozási díj, ha

- a jogosult bármilyen jogviszonyban díjazás - ide nem értve a szerzői jog védelme alatt álló alkotásért járó díjazást - ellenében munkát végez, vagy hatósági engedélyhez kötött keresőtevékenységét személyesen folytatja;
- a jogosult - munkavégzés nélkül - megkapja teljes keresetét, ha a keresetét részben kapja meg, csak az elmaradt kereset után jár gyermekgondozási díj;

- a jogosult egyéb rendszeres pénzellátásban - ide nem értve az álláskeresési járadékot és segélyt, a vállalkozói és a munkanélküli járadékot, valamint az álláskeresést ösztönző juttatást - részesül [1993. évi III. törvény 4. § (1) bek. i) pont];
- a gyermeket - a külön jogszabályban foglaltak szerint - ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vették, továbbá ha harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el;
- a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet) helyezték el, ide nem értve a rehabilitációs, habilitációs foglalkozást nyújtó intézményi elhelyezést;
- a jogosult előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés, elzárás büntetését tölti.

A 2009. szeptember 1-jén életbe lépett módosítás szerint az álláskeresési járadékban vagy álláskeresési segélyben, a vállalkozói és a munkanélküli járadékban, valamint az álláskeresést ösztönző juttatásban részesülő személy, amennyiben a feltételekkel rendelkezik, igényelheti a gyermekgondozási díj megállapítását.

A foglalkoztatás elősegítéséről és munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény rendelkezése szerint szüneteltetni kell a fenti ellátások folyósítását, ha az álláskereső a terhességi gyermekágyi segélyre, gyermekgondozási díjra, illetőleg gyermekgondozási segélyre való jogosultságának megállapítását jelenti be.

A GYED folyósítása alatt napi 5 órában bölcsődében el lehet-helyezni a gyermeket?

A gyermekgondozási díj a gyermek otthoni ellátásához nyújt segítséget. A GYED folyósítása alatt a gyermeket nem lehet napközbeni ellátást biztosító intézményben (pl. bölcsőde) elhelyezni, kivéve a gyermek rehabilitációs, habilitációs foglalkoztatást nyújtó intézményi elhelyezését.

Hol kell igényelni az ellátást?

Az igénybejelentést a munkáltatóhoz, a Regionális Egészségbiztosítási Pénztárhoz (pl. egyéni vállalkozó) lehet benyújtani. Ugyanitt lehet az igénybejelentő nyomtatványhoz is hozzájutni.

Hol kell igényelni az ellátást, ha a munkáltatónál nem működik társadalombiztosítási kifizetőhely?

Ha a munkáltatónál nincs társadalombiztosítási kifizetőhely, a GYED-re illetve a terhességi-gyermekágyi segélyre vonatkozó igény elbírálásához a munkáltató kiállítja a „Foglalkoztatói Igazolás”-t és a biztosított által

benyújtott igazolásokkal, igénybejelentővel együtt – három munkanapon belül – megküldi a székhelyre, telephelye szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztár részére.

A biztosítási időt az „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról” elnevezésű nyomtatvánnyal, az ellátás alapját képező jövedelmet pedig a „jövedelemigazolás egészségbiztosítási ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatvánnyal kell igazolni, s csatolni kell a Foglalkoztatói Igazoláshoz.

Hol kell igényelni az ellátást, ha az anya biztosítási jogviszonya a terhességi-gyermekágyi segély folyósításának időtartama alatt szűnt meg?

A volt munkáltatóhoz kell az igényt benyújtani, és csatolni kell a biztosítás megszűnéskor kapott „Jövedelemigazolás az egészségbiztosítási ellátások megállapításához” elnevezésű nyomtatványt. A gyermekgondozási díjat a volt munkáltató fogja megállapítani, ha rendelkezik társadalombiztosítási kifizetőhellyel, illetve az igénybejelentőt a „Foglalkoztatói Igazolás”-sal és a „Jövedelemigazolással” együtt megküldi a székhelye telephelye szerint illetékes Regionális Egészségbiztosítási Pénztár részére.

Ha a biztosított munkáltatója jogutód nélkül megszűnt, az igényt a lakóhely szerint illetékes regionális egészségbiztosítási pénztárnál kell bejelenteni.

Hogyan történhet az igénybejelentés?

Személyesen, illetve postai úton is. Ha az igénybejelentés postai úton történik, úgy azt ajánlott küldeményként kell feladni, és a feladóvevényt meg kell őrizni.

Milyen iratokat kell benyújtani az ellátás megállapításához?

- a gyermek eredeti születési anyakönyvi kivonatát,
- a magánnyugdíjpénztár tagjának a záradékkal ellátott belépési nyilatkozatot,
- a biztosítás megszűnését követően igényelt ellátásnál az „Igazolvány az egészség-biztosítási ellátásokról” szóló igazolást,
- a gyermeket örökbefogadási szándékkal gondozó személy esetén az örökbefogadási eljárás megindításáról szóló igazolást,
- örökbefogadás esetén az örökbefogadásról szóló gyámhatósági határozatot, a gyermek új születési anyakönyvi kivonatát,
- gyám esetén a gyámkirendelő határozatot.

Mi a foglalkoztató feladata az igénybejelentés után?

- Ha a munkahelyen működik társadalombiztosítási kifizetőhely, az ellátást ott állapítják meg, és onnan folyósítják abban az esetben is, ha a szülőnek a terhességi-gyermekágyi segély folyósítása alatt szűnt meg a munkaviszonya.
- A munkáltató a foglalkoztatói igazolásokat két példányban köteles kiállítani és annak egy példányát öt évig megőrizni.

Hogyan történik az egyéni vállalkozó gyermekgondozási díjra vonatkozó igénybejelentése?

- Az egyéni vállalkozónak a GYED igénylésekor „Igénybejelentés” nyomtatványt kell kitölteni és két példányban közvetlenül a Regionális Egészségbiztosítási Pénztárhoz személyesen vagy postai úton eljuttatni.
- A személyesen benyújtott igény esetén az egyik bejelentőlapot át kell adni a Regionális Egészségbiztosítási Pénztár részére, a másik igénybejelentő-lapon pedig igazolatni kell az igény átvételét, és az átvételi példányt meg kell őrizni.
- Ha az igény bejelentése postai úton történik, úgy azt ajánlott küldeményként kell feladni, és a feladóvevényt az igénybejelentő-lap egy példányával együtt kell őrizni.

Ha az igényt késedelmesen nyújtják be, van-e lehetőség az ellátás visszamenőleges megállapítására?

A gyermekgondozási díj megállapítása iránti igény az igénybejelentés napjától visszamenőleg legfeljebb hat hónapra érvényesíthető. Az ellátást legkorábban az igénybejelentés napját megelőző 6. hónap első napjától lehet megállapítani.

A gyermekgondozási díjban részesülő milyen ténytet köteles bejelenteni a folyósító szervnek?

Ha

- a GYED folyósítása alatt újabb gyermeke születik,
- a GYED-re jogosító gyermek kikerül a háztartásból,
- a GYED-re jogosító gyermek napközbeni ellátásban (bölcsőde) részesül,
- a GYED-et igénybevevő ismét folytatja kereső tevékenységét.

Mit tehet a GYED-ben részesülő szülő, ha napi 4 órában dolgozni szeretne?

A gyermekgondozási díj folyósítása alatt kereső tevékenységet még napi 4 órában sem lehet folytatni. Azonban a szülő a gyermek egy éves kora után kérheti a gyermekgondozási díj megszüntetését, és ezt követően igényelheti a

gyermekgondozási segélyt, mivel a GYES folyósítása mellett a gyermek egy éves kora után korlátlan időtartamban lehet kereső tevékenységet folytatni.

A GYERMEK UTÁN JÁRÓ PÓTSZABADSÁG

Jár-e pótszabadság a gyermek után?

Igen, a gyermek születésének évétől, annak az évnek a végéig, amikor a gyermek a 16. életévét betölti, a következők szerint:

- egy gyermek után kettő,
- két gyermek után négy,
- kettőnél több gyermek után összesen hét nap pótszabadság illeti meg a szülőt.

Melyik szülő veheti igénybe a gyermek(ek) után járó pótszabadságot?

Nyilatkozatuk alapján bármelyik szülő. Ha az anya GYES-en, GYET-en, Gyed-en van, vagy terhességi-gyermekágyi segélyben részesül, a pótszabadságot az apa is igénybe veheti. Abban az esetben is igénybe veheti az apa a pótszabadságot, ha az anya munkaviszonyban áll, vagy akkor is, ha az anya nem dolgozik.

EGYÉB MUNKAI DŐ- KEDVEZMÉNYEK

Szülési szabadság

A terhes, illetőleg a szülő nőt huszonnégy hét szülési szabadság illeti meg. Ezt úgy kell kiadni, hogy négy hét lehetőleg a szülés várható időpontja elé essen.

A szülési szabadság megszűnik:

- a gyermek halva születése esetén az ettől számított hat hét elteltével;
- ha a gyermek meghal, a halált követő tizenötödik napon;
- ha a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vették, továbbá harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el, a gyermek elhelyezését követő napon.

Ha a gyermeket a koraszülöttek ápolására fenntartott intézetben gondozzák, a szülési szabadság igénybe nem vett részét - a szülést követő egy év elteltéig - a gyermeknek az intézetből történt elbocsátása után is igénybe lehet venni.

Fizetés nélküli szabadság

A munkavállalót fizetés nélküli szabadság illeti meg

- a gyermek harmadik életéve betöltéséig, a gyermek otthoni gondozása céljából;
- a gyermek tizedik életéve betöltéséig a gyermekgondozási segély folyósításának időtartama alatt, feltéve, hogy a munkavállaló a gyermeket otthonában gondozza;
- a gyermek tizenkettedik életéve betöltéséig a gyermek betegsége esetén, az otthoni ápolás érdekében.

A nőnek a szoptatás első hat hónapjában naponta kétszer egy óra ezt követően a kilencedik hónap végéig egy óra munkaidő-kedvezmény jár. Iker esetében a munkaidő-kedvezmény az ikrek számának megfelelő mértékben jár.

GYERMEKE SZÜLETÉSEKOR AZ APÁNAK JÁRÓ MUNKAI DŐ-KEDVEZMÉNY

Gyermeke születésekor jár-e az apának munkaidő-kedvezmény?

Igen, gyermeke születésekor öt munkanap munkaidő-kedvezmény illeti meg az apát, melyet legkésőbb a szülést követő második hónap végéig kérésének időpontban köteles a munkáltató kiadni. Ha a családban iker gyermekek születnek, ebben az esetben is 5 munkanap munkaidő-kedvezmény illeti meg az apát.

A kedvezmény abban az esetben is megilleti az apát, ha gyermeke halva születik, vagy meghal.

A munkaidő-kedvezmény tartamára távolléti díj jár.

CSALÁDI ADÓKEDVEZMÉNY

Kik vehetik igénybe a családi adókedvezményt?

A három vagy több gyermeket nevelő családok, ha az igénylő éves jövedelme a 6 millió forintot nem haladja meg. Ez a jövedelemhatár háromnál több gyermek nevelése esetén 500.000Ft-al emelkedik, de legfeljebb évi 8 millió forint.

Mennyi a családi adókedvezmény összege?

Gyermekenként 4.000 forint.

IV. A GYERMEKET NEVELŐ SZÜLŐK EGYÉB ELLÁTÁSAI

RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNY

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- a pénzbeli támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.

Ki állapítja meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot?

A lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzője, egy év időtartamra.

A rendszeres kedvezményre való jogosultság ismételt megállapítása iránti kérelem a korábbi jogosultság időtartama alatt, annak megszűnését megelőző három hónapban is benyújtható. Ebben az esetben az új jogosultságot a korábbi jogosultság megszűnését követő naptól kell megállapítani.

Kinek állapítható meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság?

A feltételek fennállása esetén a település jegyzője annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **140** %-át (2010-ben 39.900 Ft) ha
  - a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
  - a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
  - a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek vagy
- a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **130** %-át (2010-ben 37.050 Ft) feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Az önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság szempontjából kit lehet egyedülállónak tekinteni?

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylése szempontjából egyedülálló az a személy, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, házastársától külön él és nincs élettársa.

Hogyan számítják ki a család egy főre jutó jövedelmét?

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításakor

- a havi rendszerességgel járó - nem vállalkozásból, illetve őstermelői tevékenységből származó - jövedelem esetén a kérelem benyújtását megelőző hónap jövedelmét,
- a nem havi rendszerességgel szerzett, illetve vállalkozásból származó jövedelem esetén a kérelem benyújtásának hónapját közvetlenül megelőző tizenkét hónap alatt szerzett jövedelem egyhavi átlagát

kell figyelembe venni, azzal, hogy a vállalkozásból szerzett jövedelem számításnál azon hónapoknál, amelyek adóbevallással már lezárt időszakra esnek, a jövedelmet a bevallott éves jövedelemnek e hónapokkal arányos összegében kell beszámítani.

Ha a vállalkozási tevékenység megkezdésétől eltelt időtartam nem éri el a 12 hónapot, akkor az egyhavi átlagos jövedelmet a vállalkozási tevékenység időtartama alapján kell kiszámítani.

(A fentiekől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető)

A jövedelemszámításnál figyelmen kívül kell hagyni

- a kérelem benyújtását megelőzően megszűnt havi rendszeres jövedelmet,
- a vállalkozásból származó jövedelmet, feltéve, hogy a vállalkozási tevékenység megszűnt,
- a közmunkából, közhasznú munkából vagy közcélú munkából származó havi jövedelemnek az öregségi nyugdíj legkisebb összegét meghaladó részét.

A vállalkozási tevékenység akkor tekinthető megszűntnek, ha a vállalkozói engedélyt, illetve az őstermelői igazolványt visszaadták vagy visszavonták, illetőleg a társas vállalkozást törölték a cégjegyzékből.

Milyen kiadással lehet az egy főre jutó jövedelmet csökkenteni?

Az egy főre jutó havi jövedelem számításánál a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók tényleges nettó összjövedelmét csökkenteni kell a támogatást kérő és házastársa, élettársa által, bírósági határozat alapján eltartott rokon részére teljesített tartásdíj összegével.

Mely a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság kezdő időpontja?

A rendszeres kedvezményre való jogosultság kezdő időpontja a kérelem benyújtásának napja.

Mit értünk vagyon alatt?

Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

- külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy
- együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszerezését meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegsége tekintettel fenntartott gépjármű.

A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

A lízingelt dolog vagyoni értékű jognak minősül?

A vagyoni helyzet vizsgálata során a lízingelt dolgon fennálló használati jogot meghatározott időre szóló vagyoni értékű jogként kell figyelembe venni, melynek értékét az illetékekről szóló törvény szerint fogják meghatározni.

Mi tekinthető nem hasznosítható ingatlanak?

A forgalomképtelen, az elidegenítési tilalom alatt álló és – kivéve, ha a haszonélvezeti jog jogosultja a gyermek vagy a vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozó- a haszonélvezeti joggal terhelt ingatlan.

A vagyonvizsgálat során mi nem tekinthető vagyonnak?

Nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a

mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

Kikre terjed ki a vagyonvizsgálat?

A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

Az egy főre jutó jövedelem számításánál kit lehet közeli hozzátartozóként figyelembe venni?

A kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként kell figyelembe venni:

- a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
- a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
- a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,
- a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,
- korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a fogyatékos gyermeket,
- a fentiekbe nem tartozó, a családjogi törvény alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

A családba fogadott vagy harmadik személynél elhelyezett gyámság alatt álló gyermek a jövedelemszámítás szempontjából nem tekinthető a támogatást kérővel közös háztartásban élő közeli hozzátartozónak. A reá nézve igényelt támogatás megállapításánál a gyermek megélhetését szolgáló juttatásokat (pl. családi pótlék, árvaellátás) veszik figyelembe.

Nagykorú gyermek esetén is megállapítható a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény?

A feltételek fennállása esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság a gyermek nagykorúvá válása esetén is megállapítható, ameddig a jogosult nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, de legfeljebb 23. életévének betöltéséig, továbbá ha a jogosult felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, legfeljebb a 25. életévének betöltéséig.

Ha megszűnik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a jogosultság a megszűnéstől számítva mennyi ideig áll fenn?

A rendszeres kedvezményre való jogosultság bármely okból történő megszüntetése esetén a jogosultság a megszüntető határozat meghozatalát követő második hónap első napján szűnik meg.

PÉNZBELI TÁMOGATÁS

A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- 2010. július 1-jén fennáll, július hónapban 5.800 Ft, továbbá, ha
- 2010. november 1-jén fennáll, november hónapban 5.800 Ft

pénzbeli támogatást állapít meg gyermekekenként.

KIEGÉSZÍTŐ GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

Ki jogosult a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra?

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki

- a gyermek tartására köteles, és
- nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

Ki és meddig állapítja meg a támogatást?

A gyám lakóhelye szerint illetékes önkormányzat jegyzője, határozatlan időre.

Mennyi a kiegészítő támogatás havi összege?

A támogatás havi összege gyermekekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22%-a, mely 2010. január 1-től 6.270 Ft.

Hogyan történik a támogatás folyósítása?

Ha a támogatást jogerősen megállapították, azt a kérelem benyújtásának napjától állapítják meg. Ha a kérelmet

- a tárgy hónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,
- a tárgy hónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát fizetik ki.

A jegyző utólag, a tárgy hónapot követő hónap 5. napjáig folyósítja az ellátást.

A jegyző kinek állapít meg pótlékot?

Annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

- 2010. július 1-én fennáll, július hónapban 8.400 Ft, továbbá ha

- 2010. november 1-én fennáll, november hónapban 8.400 Ft pótlékot állapít meg gyermekeként.

Fontos tudni

- A támogatásban részesülőnek a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül kell értesítenie a jegyzőt.
- A kiegészítő támogatásra való jogosultság feltételeit a jegyző évente egyszer felülvizsgálja.

RENDKÍVÜLI GYERMEKVÉDELMI TÁMOGATÁS

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás - miatt anyagi segítségre szorulnak.

A rendkívüli támogatás iránti kérelmet a szülő vagy más törvényes képviselő a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott szervnél terjeszti elő.

ÓVODÁZTATÁSI TÁMOGATÁS

Ki állapítja meg az óvodáztatási támogatást?

A települési önkormányzat jegyzője.

Kinek állapítható meg az óvodáztatási támogatás?

Annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába,
- továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll.

A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultságot akkor lehet megállapítani, ha a szülő a gyermekét annak az évnek az utolsó napjáig beíratta az óvodába, amelyben a gyermek a negyedik életévét betöltötte.

Hogyan történik az óvodáztatási támogatás folyósítása?

A pénzbeli támogatás első alkalommal történő folyósításának időpontja attól függ, hogy a szülő a gyermeket mikor iratja be az óvodába.

A gyermek óvodai beiratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beiratása

- az év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beiratás évének június hónapjában,
- az év első felében történik, de júniusig nem telt el három hónap, a beiratás évének december hónapjában,
- az év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább három hónap eltelt, a beiratás évének december hónapjában,
- az év második felében történik, de a beiratás évében decemberig nem telt el három hónap, a következő év június hónapjában.

A gyermek beiratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig

- a tárgyév június hónapjában,
- a tárgyév december hónapjában folyósítja a pénzbeli támogatást

A pénzbeli támogatás második és további alkalommal történő kifizetésének összege gyermekenként **tízezer forint**.

Természetben nyújtható-e a támogatás?

A helyi önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy az első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére

természetbeni támogatás nyújtható. A természetbeni támogatást a gyermek beíratását követő legfeljebb 15 munkanapon belül kell a szülő rendelkezésére bocsátani.

A természetbeni támogatást a gyermek beíratását követő hét munkanapon belül kell a szülő rendelkezésére bocsátani.

A természetben nyújtott óvodáztatási támogatás célja a gyermek rendszeres óvodába járásának segítése, formája különösen utcai ruha, utcai cipő, váltóruha, váltócipő, tisztasági csomag biztosítása.

Az első alkalommal pénzben nyújtandó óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításához a jegyző beszerzi az óvoda igazolását a gyermek óvodai beíratásának tényéről, időpontjáról és a gyermek rendszeres óvodába járásáról.

Mi minősül rendszeres óvodába járásnak?

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapítása szempontjából rendszeres óvodába járásnak minősül, ha

- a gyermek az óvodai nyitvatartási napokon naponta legalább hat órát az óvodában tartózkodik, és
- a szülő által igazolt és az igazolatlanul mulasztott napok száma együttesen nem haladja meg a munkanapokra eső óvodai nevelési napok huszonöt százalékát, azzal, hogy a mulasztásból tíz napot július-augusztus hónapokban a huszonöt százalék megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni.

Ha a gyermek óvodát vált, a települési önkormányzat jegyzője minden érintett óvodától beszerzi a gyermek rendszeres óvodába járásáról szóló igazolást.

GYERMEKTARTÁSDÍJ MEGELŐLEGEZÉSE

Mely esetben lehet a gyermektartásdíjat megelőlegezni?

A tartásdíj megelőlegezésére akkor kerülhet sor,

- ha a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította és a tartásdíj behajtása átmenetileg lehetetlen,
- a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást, nyújtani, feltéve, hogy a gyermek családjában az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének a kétszeresét (2009. január 1-től 57.000 Ft).

Ki kérheti a gyermektartásdíj megelőlegezését?

A gyermektartásdíj megelőlegezése iránti eljárás a gyermektartásdíjra jogosult gyermek szülőjének vagy más törvényes képviselőjének kérelmére indul. A gyermektartásdíj megelőlegezése iránti eljárás a nagykorúvá vált gyermek kérelmére is indulhat.

A feltételek fennállása esetén a gyermektartásdíj megelőlegezése a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, illetve a már megállapított gyermektartásdíj továbbfolyósítható addig az időpontig, ameddig a középfokú nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat, de legfeljebb huszadik évének betöltéséig.

Milyen iratokat kell e kérelemhez csatolni?

A kérelemhez csatolni kell:

- a gyermektartásdíjat megállapító jogerős bírósági határozatot,
- nagykorú gyermek esetén a középfokú nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányok folytatását igazoló iratot,
- a gyermektartásdíj eredménytelen végrehajtását igazoló, illetve a végrehajtás szünetelését kimondó 6 hónapnál nem régebbi foglalási jegyzőkönyvet, vagy a gyermektartásdíj behajtása iránti eljárás megindítását igazoló okiratot.

Mely esetekben nem kerülhet sor a tartásdíj megelőlegezésére?

Akkor, ha a tartásdíj fizetésére kötelezett:

- külföldi tartózkodási helye ismeretlen vagy lakóhelye olyan államban van, ahol a tartásdíj érvényesítésére nincs nemzetközi szerződés és viszonyosság sem áll fenn,
- a jogosulttal közös háztartásban él,
- ha a tartásdíj megtérülésére nincs remény, illetve
- lejárt tartásdíj esetében.

Nincs helye továbbá a gyermektartásdíj megelőlegezésének

- részösszegű megfizetés vagy részösszegű behajthatóság esetén, ha ennek mértéke a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének ötven százalékát meghaladja, vagy
- lejárt gyermektartásdíj esetén.

Ha a gyermektartásdíj megelőlegezését jogerősen megállapítják, az a kérelem benyújtásától esedékes. A folyósítás időtartama a kérelem benyújtásának napjától az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig, legfeljebb azonban három évig tart. A feltételek fennállása esetén - függetlenül az adók módjára történő behajtás eredményétől - ugyanazon gyermekre tekintettel, egy

alkalommal, legfeljebb további három évre a megelőlegezés továbbfolyósítható, illetve ismételten elrendelhető.

Ha a gyermektartásdíj megelőlegezését jogerősen elrendelték, az a kérelem benyújtásától esedékes, azzal, hogy ha a kérelmet

- a tárgyhónap 15-éig nyújtották be, a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő jogerős határozatban megállapított teljes összeget,
- a tárgyhónap 15-ét követően nyújtották be, a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő jogerős határozatban megállapított összeg 50%-át

kell kifizetni.

A feltételek fennállása esetén mely esetekben van lehetőség a gyermektartásdíj megelőlegezésére?

A gyámhivatalnak meg kell győződnie a gyermektartásdíj átmeneti - a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző legalább 6 havi - behajthatatlanságáról.

A gyermektartásdíj megelőlegezésére akkor kerülhet sor, ha a jogosult kérte a bírósági határozatban megállapított gyermektartásdíj bírósági végrehajtását, és

- a kötelezett munkabérére, más rendszeres jövedelmére, illetve egyéb vagyonára vezetett végrehajtás eredménytelen volt, vagy a végrehajtás szünetel,
- a részösszegű megfizetés vagy behajtás mértéke a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének 50%-át nem haladta meg.

Megállapíthat-e a gyámhivatal annál alacsonyabb összeget annál, mint amit a bíróság határozata tartalmaz?

Igen, ha a gyermek tartását a gondozó szülő részben biztosítani tudja. A megelőlegezett összeg azonban ez esetben sem lehet kevesebb a bíróság által megállapított összeg 50 százalékánál.

ÉTKEZÉSI TÉRÍTÉSI DÍJKEDVEZMÉNY

Ki jogosult és milyen mértékű étkezési térítési díj-kedvezményre?

Gyermekétkeztetés esetén

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, az 1-7. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,

- fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, gyermek az intézményi térítési díj 100%-át
- a fentiek alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át
- három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani.

A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe. A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanulói szerződése alapján már jogosult.

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve - ha a gyermek közoktatási intézményben részesül étkezésben - a nevelési-oktatási intézmény vezetője - a fenntartó által megállapított szabályok keretei között - a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekenkénti kedvezményt állapíthat meg.

A normatív kedvezményre jogosult gyermeknek igénybe kell venni a napközit annak érdekében, hogy a kedvezményben részesülhessen?

Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

Kit lehet a normatív kedvezmény megállapításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni?

- a tizennyolc éven aluli,
- a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint
- az életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

A normatív kedvezmény megállapításához a térítési díj fizetésére kötelezett nyilatkozatát be kell szerezni. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell a fizetésre kötelezettel közös háztartásban élő vagy intézményben elhelyezett

- 18 éven aluli,

- 25 évesnél fiatalabb és oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló, valamint

- tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeinek számát.

A gyermekek számában történt változást az intézmény vezetőjének a változást követő 15 napon belül be kell jelenteni.

Az eltartott gyermekek számának megváltozása esetén az új térítési díjat a változást követő hónap első napjától kell megfizetni.

A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.

Milyen igazolást kell becsatolni a normatív kedvezmény igénybevételéhez?

A normatív kedvezmény megállapításához a térítési díj fizetésére kötelezettnek nyilatkozatot kell benyújtania az intézményhez. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell a fizetésre kötelezettel közös háztartásban élő vagy intézményben elhelyezett

- 18 éven aluli,

- 25 évesnél fiatalabb és oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló, valamint

- tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeinek számát.

A gyermekek számában történt változást az intézmény vezetőjének a változást követő 15 napon belül be kell jelenteni.

Az eltartott gyermekek számának megváltozása esetén az új térítési díjat a változást követő hónap első napjától kell megfizetni.

INGYENES TANKÖNYVELLÁTÁS

Ki jogosult normatív alapon tankönyvre?

Támogatásra jogosult:

- tartósan beteg

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,

- pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar)

- három vagy többgyermekes családban él,

- nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanuló.

Ki után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény?

A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő – nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő – ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett tanuló után.

Mikor kell az igényt bejelenteni?

Az igényjogosultságot az iskolai tankönyvrendelés elkészítése előtt, az iskola által meghatározott időben kell bejelenteni. Ha a bejelentés későbbi időpontban történik – beleértve az iskolaváltást is – az iskola a tankönyvek kölcsönzésével, a napköziben, tanulószobán elhelyezett tankönyvek rendelkezésre bocsátásával köteles az igényt teljesíteni.

CSALÁDI PÓTLÉK TERMÉSZETBENI FORMÁBAN TÖRTÉNŐ BIZTOSÍTÁSA

Az önkormányzat jegyzője mely esetben rendel el a családi pótlék természetbeni formában történő biztosítását?

Ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője - a védelemben vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelemben vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének legfeljebb 50%-a erejéig a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat.

Mennyi időre rendelik el a családi pótlék természetbeni formában történő biztosítását?

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása legfeljebb egy év időtartamra, a döntést követő második hónap első napjával kezdődően rendelkezhető el. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása a fenti feltételek fennállása esetén ismételt elrendelhető.

Ha a védelemben vétel során a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása válik szükségessé, a települési önkormányzat jegyzője - a gyermeket gondozó szülő, illetve a korlátozottan cselekvőképes gyermek meghallgatását követően, véleményük figyelembevételével, továbbá a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - gondoskodik a családi pótlék természetbeni

formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási terv elkészítéséről.

A pénzfelhasználási terv figyelembevételével a települési önkormányzat jegyzője dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának mértékéről, időtartamáról és módjáról, így a természetben nyújtott családi pótlék meghatározott összegének a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára utalásáról és ezzel egyidejűleg eseti gondnok kirendeléséről.

A kirendelt eseti gondnok folyamatosan gondoskodik a családtámogatási folyószámlára átutalt családi pótléknak a gyermek szükségleteire történő felhasználásáról, így különösen ruházat, tanszer, élelmiszer, tápszer, gyógyszer, gyógyászati segédeszköz, tanulóbérlet és a gyermek korának megfelelő készségfejlesztő eszközök természetbeni biztosításáról.

Mikor vizsgálják felül a családi pótlék természetbeni formában történő biztosítását elrendelő döntést?

A települési önkormányzat jegyzője a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának indokoltságát szükség szerint, de legalább félévente felülvizsgálja.

A települési önkormányzat jegyzője a felülvizsgálat eredményeként dönthet

- a családi pótlék természetbeni formában - változatlan időtartamban, mértékben és módon - történő további nyújtásáról,
- a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása időtartamának, mértékének és módjának megváltoztatásáról,
- a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetéséről, ha az intézkedés fenntartása a továbbiakban nem indokolt.

A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának megszüntetésével egyidejűleg a települési önkormányzat jegyzője szükség szerint dönt a védelembe vétel megszüntetéséről.

GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK

Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését szervezik meg azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára biztosítják,

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint a Kt. hatálya alá tartozó óvodában, iskolai napköziben.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde végezheti a fogyatékos gyermekek korai rehabilitációs és rehabilitációs célú nevelését és gondozását is.

A bölcsődei ellátás keretében a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt.

A bölcsődei felvétel során előnyben részesítik azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

A családi napközi működhet az ellátást nyújtó saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben.

A családi napköziben húszhetestől tizennégy éves korig gondozható gyermek. A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

A családi gyermekfelügyelet ellátása során - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb három gyermek gondozható.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, mely ellátja a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

A gyermek abban az évben, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni.

A gyermek utoljára abban az évben kezdhet óvodai nevelési évet, amelyben a hetedik életévét betölti.

Abban az évben, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti, akkor kezdhet újabb nevelési évet az óvodában, ha augusztus 31. után született, és a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság javasolja, hogy még egy nevelési évig maradjon az óvodában.

A nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság ilyen javaslatot a szülő kérésére és az óvoda nevelőtestületének egyetértésével tehet.

A nevelőtestület egyetértését a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság a gyermek, tanuló vizsgálatának megkezdése előtt szerzi be.

A nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság - szakvéleményének megküldésével - értesíti a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt, ha javasolja, hogy a gyermek további egy évig óvodai nevelésben vegyen részt.

Iskolai napközis foglalkozás

A napközis, foglalkozásokat oly módon szervezik meg, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A napközis, illetve a tanulószobai foglalkozások megszervezéséhez az első négy évfolyamon napi négy és fél óra, az ötödik-nyolcadik évfolyamon és a gyógypedagógiai nevelésben, oktatásban részt vevő iskola valamennyi többi évfolyamán napi három óra, áll rendelkezésre.

ÉLETKEZDÉSI TÁMOGATÁS (BABAKÖTVÉNY)

2006. január 1-jétől a Magyar Köztársaság valamennyi újszülött polgára számára támogatást nyújt, amely arra szolgál, hogy a nagykorúság kezdetén, vagyis a 18. életév betöltése után könnyebb legyen a fiatalok életkezdeése, akár a továbbtanulás, pályaválasztás, akár az otthonteremtés és a családalapítás esetén.

Ki jogosult a babakötvényre?

A babakötvényre minden 2005. december 31. után született, magyar állampolgárságú és magyarországi lakóhellyel rendelkező gyermek jogosult, amely alapján meghatározott összegű állami támogatást kap. A gyermek nevére szóló befektetési számlán elhelyezett induló összeg az évek során a szülők az állam által támogatott megtakarításaival egészülhet ki.

Milyen mértékű az állami támogatás?

A támogatásra jogosító babakötvény összege 2010-ben született gyermekek esetén gyermekenként 42.500 Ft. Ezen felül az alacsonyabb jövedelmű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok gyermekei, valamint az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekek a 7. és 14. életévük betöltésekor további 44.600 - 44.600 Ft-ra jogosultak.

Hogyan igényelhető a babakötvény?

A Kincstár a születés hónapját követő 10 munkanapon belül hivatalból értesül a gyermek születéséről, majd ezt követően 8 munkanapon belül a gyermek nevére kincstári számlát nyit, amelyen a gyermeknek járó állami támogatásokat és azok kamatait nyilvántartja. A kincstári számla megnyitásáról a Kincstár a szülőknek levelet küld.

A szülő Start-számlát nyithat a gyermek nevére valamely banknál vagy befektetési szolgáltatónál.

A Start-számla megnyitásához a szülőnek igazolnia kell, hogy

- a családi pótlékot a nevére folyósítják, továbbá
- be kell mutatnia a gyermek születési anyakönyvi kivonatát és
- a gyermek adóigazolványát, illetve
- engedélyt kell adni a számlavezető pénzügyintézetnek arra, hogy a gyermek adatait a Start-számlával kapcsolatos ügyintézéshez nyilvántartsa.

(Az adóigazolványt az APEH állítja ki, és megküldi a szülő részére)

Megnyitható-e a Start-számla az adóigazolvány kiváltása nélkül is?

A Start-számla a gyermek adóigazolványának kiváltása nélkül is megnyitható, ha a szülő felhatalmazást ad, hogy a gyermek adóazonosító jelét a Kincstár megküldje a számlavezetőnek.

A számlanyitásról a bank vagy befektetési szolgáltató értesíti a Kincstárt, amely ez alapján a szülő által nyitott Start-számlára utalja az állami támogatást.

Meddig lehet a Start-számlát megnyitni?

A Start-számlát nemcsak közvetlenül a gyermek születése után, hanem bármikor később is meg lehet nyitni. Ebben az esetben a saját számla létrehozásáig a gyermeknek járó állami támogatás a kincstári számlán marad, és a Kincstár évente az ötéves állampapír hozamával megegyező mértékű kamatot ír jóvá a számlán levő összeg után. Ha a szülő végül megnyitja a Start-számlát, a Kincstár az addig a kincstári számlán összegyűlt összeget átutalja.

2008. január 1-től a Kincstár is vezethet Start-számlát. A kincstárnál nyitható Start-számla vezetés előnyei:

- azok számára is biztosítva van a lehetőség Start-számla nyitására, akik nem akarják elvinni gyermekük számláját a Kincstárból, miközben befizetéseikkel szeretnék a számlán lévő összeget gyarapítani
- azok részére, akik csak a nem magánszemélyek által nyújtott támogatást vennék igénybe, szintén előnyös lehet egy kevés ügyintézással járó hosszú távú befektetés
- az ügyintézés menetét megkönnyíti, hogy a gyermekek adatai a Kincstárban rendelkezésre állnak
- a Kincstárnál vezetett Start-számla kamatelérési lehetősége nem lesz kedvezőtlenebb más számlavezetőtől
- további előny, hogy az ötéves állampapírok hozamát jóváíró Kincstár így frissítheti a versenyt a néhol igen alacsony babakötvény kamatot biztosító pénzügyi szolgáltatók között.

Hogyan gyarapítható az állami támogatás?

A Start-számlán lévő összeg gyarapítására minden évben be lehet fizetni meghatározott összeget, amely után további állami támogatás jár. Befizető lehet a szülő vagy bármely magánszemély. Befizetéseik együttes összege legfeljebb évenként 120.000 Ft lehet.

A magánszemélyek befizetése után járó állami támogatás mértéke:

- általános esetben a befizetett összeg 10 %-a, de legfeljebb évi 6.000 Ft;
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok gyermekei esetében a támogatás a gyermek számlájára befizetett összeg 20%-a, évente legfeljebb 12.000 Ft;
- Start-számla átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekek részére is nyitható. Ők az évi 12.000 Ft állami támogatást akkor is megkapják, ha nincs, aki befizessen a számlájukra.

A Start-számlára a települési önkormányzatok is befizethetnek, befizetések után azonban állami támogatás nem jár.

Mikor használható fel a babakötvény?

A gyermek számláján elhelyezett összegek - állami támogatás, szülői megtakarítások - illetve ezek hozama legkorábban a gyermek 18. életévének betöltését követően vehetők fel.

VI. A TARTÓSAN BETEG, ILLETVE SÚLYOSAN FOGYATÉKOS GYERMEKEK UTÁN MEGÁLLAPÍTHATÓ ELLÁTÁSOK

- Ápolási díj
- Közgyógyellátás
- Közlekedési támogatás
- Gépkocsi-szerzési támogatás
- Parkolási Igazolvány
- Utazási költségtérítés
- Utazási kedvezmény

Továbbá a már ismertetett magasabb összegű családi pótlék, gyermekgondozási segély, étkezési térítési díjkedvezmény, ingyenes tankönyvellátás.

ÁPOLÁSI DÍJ

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú személy részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ki jogosult ápolási díjra?

Ápolási díjra jogosult – a jegyes kivételével – az a hozzátartozó, aki önmaga ellátására képtelen, állandó és tartós felügyeletre szoruló

- súlyosan fogyatékos (korhatár nélkül), vagy
- tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díj összege nem lehet kevesebb, mint az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege (2010. január 1-től 28.500 Ft).

Ki állapítja meg az ápolási díjat?

Az ápolási díjat az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

Mely esetben lehet emelt összegű ápolási díjat megállapítani?

A települési önkormányzat jegyzője a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző személy kérelmére emelt összegű ápolási díjat állapít meg, mely azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-val (2010. január 1-től 37.050 Ft)

Fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítségével nélkül önállóan nem képes

- étkezni, vagy
- tisztálkodni, vagy
- öltözködni, vagy
- illemhelyet használni, vagy
- lakáson belül - segédeszköz igénybevételével sem - közlekedni, feltéve, hogy esetében a fentiek közül legalább három egyidejűleg fennáll.

A települési önkormányzat jegyzője a fenti feltételek fennállásáról az ápolott személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális módszertani intézmény szakvéleménye alapján dönt.

A gyermekgondozási segély folyósítása alatt lehet-e ápolási díjat megállapítani?

Amennyiben a tartósan beteg gyermek után a szülő gyermekgondozási segélyben részesül, annak folyósítása alatt egyidejűleg kérheti az ápolási díj megállapítását, ha a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos a gyermek állapota szerint fokozott ápolást igényel. Ebben az esetben a gyermekgondozási segély összegét kiegészítik az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-ig.

Az ápolási díj folyósításának időtartama munkaviszonynak minősül?

Nem. Az ápolási díj folyósításának időtartama nyugdíjszerző szolgálati időnek minősül, mivel a folyósított összegből 9,5% nyugdíjárulékot vonnak.

Milyen iratokat kell mellékelni az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez?

Az ápolási díj megállapítása iránti kérelemhez mellékelni kell a háziorvos igazolását arról, hogy az ápolott

- súlyosan fogyatékos, vagy
- tartósan beteg,

és arra vonatkozó szakvéleményét, hogy az ápolott állandó és tartós gondozásra szorul.

A háziorvos az igazolás arról, hogy az ápolott tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos személy

- az orvosszakértői szerv szakvéleménye, vagy
- a megyei gyermek-szakfőorvos igazolása, vagy

– a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás alapján állítja ki.

A házi orvos a súlyos fogyatékoság tényéről szóló igazolást a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján is kiállíthatja.

Az ápolási díj megállapítása szempontjából ki minősül tartósan betegnek?

Tartósan betegnek minősül az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

Az ápolási díj megállapítása szempontjából ki minősül súlyosan fogyatékos személynek?

Nagykorú személy esetén súlyosan fogyatékos személynek minősül az, aki

- segédeszközzel, vagy műteti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló-életmód folytatására képes,
- hallásvesztése oly mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel nem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévet megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervezív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9),
- mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban (141/2000. (VIII. 9.) Kormányrendelet) meghatározott segédeszköz állandó és szükségyszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiány miatt önmaga ellátására nem képes és állandó ápolásra, gondozásra szorul.

Mi a teendő, ha az ápolást végző hozzátartozó nem ért egyet a házi orvos igazolásával?

Ha az ápolást végző hozzátartozó nem ért egyet a házi orvos igazolásával, annak felülvizsgálatát kérheti az egészségügyi államigazgatási szerv által

kijelölt az ápolást indokoló diagnózis szerinti szakorvostól vagy szervtől, a tartós betegség fennállásáról, illetve a tartós gondozás fennállásáról szóló szakvélemény felülvizsgálatát az ápolat személy tartózkodási helye szerint illetékes megyei, fővárosi szociális módszertani intézménytől.
(Ez a lehetőség az önkormányzatot is megilleti.)

Mely esetekben nem lehet az ápolási díjat megállapítani?

Nem jogosult a díjra a hozzátartozó, ha

- az ápolat személy két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, illetőleg óvodai, gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, vagy közoktatási intézmény tanulója, illetőleg felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója kivéve, ha
  - a közoktatási intézményben eltöltött idő a kötelező tanórai foglalkozások időtartamát nem haladja meg, vagy
  - az óvoda, a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg, vagy
  - az óvoda, a közoktatási, illetőleg a felsőoktatási intézmény látogatása, vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele csak az ápolat végző személy rendszeres közreműködésével valósítható meg,
- az ápoló
  - rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, ide nem értve azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységéből adódó biztosítási jogviszony alapján - keresőképtelenné válása esetén - folyósítanak,
  - szakiskola, középiskola, illetve felsőoktatási intézmény nappali tagozatos tanulója, hallgatója,
  - keresőtevékenységet folytat és munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja,

Mely esetekben kell megszüntetni az ápolási díj folyósítását?

Meg kell szüntetni az ápolási díj folyósítását, ha

- az ápolat személy állapota az állandó ápolást már nem teszi szükségessé,
- az ápolat végző személy a kötelezettségét nem teljesíti,
- az ápolat személy meghal,

– az ápolást végző, vagy az ápolott személy tartózkodási engedélyének érvényességi ideje meghosszabbítás nélkül lejárt, illetve az engedélyt visszavonták,

– a jogosultságot kizáró körülmény következett be.

Az ápolott személy halála esetén a halál időpontját követő harmadik hónap első napjától szünetel meg az ellátás folyósítását.

Ha a súlyosan fogyatékos beteget ápoló személy részére saját jogú nyugdíjnak minősülő ellátást (öregségi nyugdíj, rokkantsági nyugdíj) állapítanak meg, továbbra is jogosult az ápolási díjra, feltéve, hogy az ápolási díjat a nyugdíj megállapítása időpontjában több mint tíz éve folyósítják.

KÖZGYÓGYELLÁTÁS

Amennyiben a gyermek betegsége miatt magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak, alanyi jogon jogosult a közgyógyellátásra.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig,
- gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.

Mennyi a gyógyszerkeret?

- a rendszeres gyógyszeres szükséglet támogatását szolgáló egyéni gyógyszerkeretből (legfeljebb havi 12.000 Ft) és
- az akut megbetegedésből eredő gyógyszeres szükséglet támogatását szolgáló eseti keretből (legfeljebb évi 6.000 Ft) tevődik össze

Ha az egyén rendszeres gyógyszerköltsége a havi 1.000 Ft-ot nem éri el, egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra

Azok a közgyógyellátottak, akiknek nincs krónikus betegségük, gyógyszer-támogatásra nem jogosultak, de az egyéb ellátásokat, (pl. gyógyászati segédeszköz) továbbra is igénybe vehetik.

KÖZLEKEDÉSI TÁMOGATÁS

A súlyosan mozgáskorlátozott gyermek egy éves kora után kérhető a közlekedési támogatás megállapítása a helyi önkormányzat jegyzőjétől. A kérelemhez mellékelni kell a gyermekorvos szakvéleményét a közlekedőképesség minősítéséről, valamint a család jövedelmi igazolásait. A kérelmet minden év április 30-ig kell a jegyzőhöz benyújtani. A támogatás összege 7.000 Ft/év.

GÉPKOCSI-SZERZÉSI TÁMOGATÁS

Ki után kérhető gépkocsi-szerzési támogatás?

Szerzési támogatásra való jogosultsága állapítható meg annak a személynek,

- aki a vele közös háztartásban élő 3. életévét betöltött súlyos mozgáskorlátozott kiskorú gyermeke személygépkocsival történő szállítását írásbeli nyilatkozatban vállalja, ha a szállítás a gyermek tanulói jogviszonya, gyógykezelése, rendszeres intézményi ellátása miatt indokolt, valamint
- aki érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik, és
- akinek családjában az egy főre jutó, a tárgyévvel megelőző év havi átlagos nettó jövedelme a tárgyév január 1. napján érvényes öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegében 2,5-szeresét nem haladja meg
- aki saját vagy más személy mozgáskorlátozottságára, vagy súlyos mozgáskorlátozottságára tekintettel a kérelem benyújtását megelőző hét éven belül nem részesült szerzési támogatásban vagy gépjármű-behozatali vámmentességben,
- gyógykezelésnek a havi legalább két alkalommal a súlyos mozgáskorlátozott személy egészsége megőrzése miatt gyógyító intézetbe történő szállítására,
- intézményi ellátásnak a személyes gondoskodást nyújtó szociális, valamint a gyermek rehabilitációját, rehabilitációját, fejlesztő foglalkoztatását szolgáló egyéb intézmény – gondozás, nevelés, oktatás céljából történő – rendszeres látogatása minősül.

Meddig kell a kérelmet benyújtani?

A kérelmet a lakóhely szerint illetékes önkormányzat jegyzőjénél, minden év április 30-ig.

Milyen összegű a gépkocsi szerzési támogatás?

Személygépkocsi szerzési támogatás a belföldi kereskedelmi forgalomban történő 3 millió forintot meg nem haladó fogyasztói árú, legfeljebb 1610 cm³ lökettérfogatú benzinüzemű, illetve legfeljebb 2000 cm³ löket-térfogatú dízelüzemű személygépkocsi, vagy a megyei (fővárosi) rehabilitációs főorvos javaslata alapján a segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerékű jármű, illetőleg a járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 6 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlása esetén a vételárhoz valamint a Szociális és Foglalkoztatási Hivatal előzetes engedélyével a külföldről behozandó, a fentieknek megfelelő személygépkocsi, illetőleg segédmotoros rokkantkocsi vagy kerekesszék magyarországi forgalomba helyezésével kapcsolatos költségének megtérítéséhez nyújtott hozzájárulás.

A támogatás mértéke a vételár, illetve a forgalomba helyezéssel kapcsolatos költségének 60%-a, legfeljebb azonban 300.000 forint.

PARKOLÁSI IGAZOLVÁNY

Ki után igényelhető a Parkolási Igazolvány?

Az után a gyermek után igényelhető, aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának minősül, s e betegségek fennállása miatt magasabb összegű családi pótlékban részesül. Az igazolvány a lakóhely szerint illetékes okmányirodánál igényelhető.

UTAZÁSI KÖLTÉSGTÉRÍTÉS

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételevel kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Milyen mértékű az utazási költségtérítés?

Az utazási költségtérítés mértéke megegyezik az adott távon menetrend szerint közlekedő közforgalmú közlekedési eszközök igénybevételeire megszabott - a helyközi járatokon érvényes, a biztosított által igénybe vehető, a személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban

meghatározott kedvezmény összegével csökkentett legolcsóbb díjtételű menetjegy árával. A hely-és pótjegyek árához nem jár utazási költségtérítés.

Azt a biztosítottat, aki a beutalásra jogosult orvos döntése alapján betegsége, egészségi állapota miatt tömegközlekedési eszközön utazni nem képes - melynek tényét és indokát a beutalásra jogosult orvos az utazási utalványon feltünteti -, utazási költségtérítésként kilométerenként 21 forint illeti meg. Amennyiben a biztosított egészségi állapota miatt kísérő szükséges, a fenti összeg együttesen illeti meg a biztosítottat és kísérőjét.

Az útvonal hosszának meghatározásánál az adott viszonylatban legrövidebb távon közlekedő tömegközlekedési eszköz útvonalát kell figyelembe venni.

A korai fejlesztést és gondozást, a fejlesztő felkészítést nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költség megtérítéséhez utazási utalvány kiállítására a Szakértői és Rehabilitációs Bizottság vezetője jogosult. Az említett szolgáltatások igénybevételét a szolgáltatást nyújtó intézmény vezetője az erre a célra rendszeresített nyomtatványon igazolja.

A szolgáltatást nyújtó intézmény az „Utazási Utalvány betétlapja” elnevezésű, UTIK 10/a. számú nyomtatványt a Regionális Egészségbiztosítási Pénztáraknál (Budapesten a Közép-magyarországi Regionális Egészségbiztosítási Pénztárnál, XIII. kerület Teve u. 1.) szerezheti be.

UTAZÁSI KEDVEZMÉNY

Ki jogosult az utazási kedvezményre?

Utazási kedvezmény igénybevételére jogosult:

- Korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, a Magyar Államkincstár Igazgatósága által kiállított hatósági bizonyítvány alapján, továbbá
- korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel a fenti személlyel együtt utazó személy.

Ki állítja ki az utazási kedvezményre jogosító hatósági bizonyítványt?

A Magyar Államkincstár Regionális Igazgatósága a magasabb összegű családi pótlék, megállapításával egyidejűleg hatósági bizonyítványt állít ki az utazási kedvezmények igénybevétele céljából.

A már magasabb összegű családi pótlékban részesülő személynek, illetve annak, aki után a magasabb összegű családi pótlék megállapításra került, kérelemre a Magyar Államkincstár Igazgatósága kiállítja a hatósági bizonyítványt.

Az utazási kedvezmény mértéke

	Kedvezmények a helyközi közlekedésben		Kedvezmények a helyi közlekedésben
	jegy-kedvezmény	bérlet-kedvezmény	bérlet-kedvezmény
	(vasúti személyszállítás, HÉV, helyközi autóbusz-közlekedés, komp-és révközlekedés)		(helyi közúti és kötöttpályás közlekedés)
	[%]		[%]
<i>Fogyatékos személyek utazási kedvezménye</i>			
vak személy	90	90	100
hallássérült személy	90	90	100
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a súlyosan fogyatékos személy	90	90	100
a magasabb összegű családi pótlékban részesülő gyermek, valamint a fogyatékosági támogatásban részesülő személy, a vak személy és hallássérült személy 1 fő kísérője	90	-	100

**A MAGASABB ÖSSZEGŰ CSALÁDI PÓTLÉKRA JOGOSÍTÓ BETEGSÉGET
VAGY FOGYATÉKOSSÁGOT MEGÁLLAPÍTÓ IGAZOLÁS KIADÁSÁRA
JOGOSULT SZAKORVOSOK**

<i>A) 1. Anyagcsere és endokrin betegségek</i>	
<i>A) 2. Anyagcsere és gasztroenterológiai betegségek</i>	Gasztroenterológiai szakorvos
<i>B) Kardiológiai betegségek</i>	Kardiológiai szakorvos
<i>C) Vesebetegségek</i>	Nephrológus, urológus szakorvos
<i>D) Immunopathológiai kórképek</i>	Speciális szakorvos
<i>E) Haematológiai kórképek</i>	Haematológiai szakorvos
<i>F) Rosszindulatú daganatok, illetve leukémiák</i>	Gyermek leukémia- és tumorcentrumok szakorvosa
<i>G) Pulmonológiai kórképek</i>	Gyermekpulmonológiai szakorvos
<i>H) Neurológiai betegségek</i>	Gyermekneurológiai szakorvos
<i>I) Bőrgyógyászati betegségek</i>	Bőrgyógyász, gyermekbőrgyógyász szakorvos
<i>J) Egyéb krónikus betegségek, illetve fejlődési rendellenességek</i>	Speciális szakorvos
<i>K) Érzékszervi fogyatékoságok</i>	Szemész, illetve fülész, audiológus szakorvos
<i>L) Mozgásszervi fogyatékoságok</i>	Speciális szakorvos
<i>M) Értelmi fogyatékoság</i>	Különböző szakértői bizottságok szakorvosai
<i>N) Pervazív fejlődési zavarok</i>	Speciális szakorvos
<i>O) Pszichiátriai betegségek</i>	Speciális szakorvos
<i>P) Többszörös és összetett betegségek</i>	Érintett szakorvosok
<i>Q) Neonatológiai utóképek</i>	Neonatológus szakorvos

FELHASZNÁLT JOGANYAG

Ellátás	Jogszabály
Családi adókedvezmény	1995. évi CXVII. tv. 40.§
Anyasági támogatás	1998. évi LXXXIV. tv. 29-33.§
Terhességi-gyermekágyi segély	1997. évi LXXXIII. tv. 40-42.§
Gyermekgondozási díj (GYED)	1997. évi LXXXIII. tv. 42/a-d.§
Gyermekgondozási segély (GYES)	1998. évi LXXXIV. tv. 20-28.§
Családi pótlék	1998. évi LXXXIV. tv. 7-8.§
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, Pénzbeli támogatás, Óvodáztatási támogatás Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,	1997. évi XXXI. tv. 19-20.§ 28.§
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, Pótlék	
Tankönyvtámogatás	2001. évi XXXVII. tv.
Közgyógyellátás	1993. évi III. tv.
Utazási költségtérítés	1997. évi LXXXIII. tv.
Személygépkocsi-szerzési támogatás	164/1995. (XII.29.) Korm. rendelet
Babakötvény	2004. évi CXXXIII. törvény
Gyermekek után járó pótszabadság	1992. évi XXII. törvény
Apáknak járó munkaidő-kedvezmény	1992. évi XXII. törvény
Ápolási díj	1993. évi III. törvény